

KNIHA JE PŘÍTEL

Když se děti se sociálním znevýhodněním setkají v knížce s hrdinou se stejnými životními výzvami, jako mají ony samy

NOVÁ ŠKOLA, o.p.s.

Každý má právo na přiměřené vzdělávání.
Někdo to má ale z různých důvodů těžší...

Čtenářské kluby

Obsah

Úvod: Jak s knížkami s aktuálními tématy pro děti se sociálním znevýhodněním pracovat?	4
Anotace vybraných titulů dětské literatury	7
Příloha 1 – Bibliografie další dětské literatury.....	17
Příloha 2 – Bibliografie literatury pro dospělé	28
Příloha 3 – Přehled témat	47
Příloha 4 – Bibliografické údaje.....	49

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Projekt „Školní čtenářské kluby na 2. st. ZŠ“ je podpořen prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání Evropskými strukturálními a investičními fondy a státním rozpočtem České republiky, registrační číslo CZ.02.3.61/0.0/0.0/16_012/0000589.

Úvod: Jak s knížkami s aktuálními tématy pro děti se sociálním znevýhodněním pracovat?

Rozmanité zkušenosti s dětmi ze čtenářských klubů nám neumožňují jednoduše říci, jaké typy knížek mají klubové děti nejraději. Mnoho dětí hledá v knihách hlavně relaxaci, takže sahá po příbězích, které jsou od světa jejich každodenních potíží v bezpečné vzdálenosti. Jiné děti naopak na své problémy a starosti hledají v knížkách odpovědi. Oceňují pak právě ty knížky, v nichž hrdinové žijí v podobném prostředí jako ony samy a mají podobné starosti. A tak se – v reakci na tyto potřeby některých klubových dětí – staly součástí práce mnoha vedoucích klubů také některé biblioterapeutické prvky, například doporučování knížek s hrdiny v podobné situaci jako je malý čtenář. Více k tématu píše také speciální pedagog Zbyněk Němec v článku *Biblioterapie a její využití u dětských čtenářů*, který je dostupný na stránkách www.ctenarskekluby.cz.

My jsme se pro vás rozhodli vytvořit seznam titulů pojednávajících o problémech, s nimiž se sociálně znevýhodněné děti často potýkají. Knihy jsme utřídili podle témat a tematických oblastí a opatřili krátkými anotacemi, ze kterých zjistíte, jakou roli dané téma v knize hraje. Témata a k nim knížky jsme dávali dohromady se speciálními pedagogy několik měsíců. Bylo těžké vytvořit strukturu v přehráli témat, která se nám postupně vyjevovala. Kompromisem mezi přehledností a přesností nakonec vzniklo sedm tematických oblastí, z nichž každá pokrývá několik dílčích témat.

1) Dítě a škola

Zde najdete tituly pojednávající o vztazích dítěte ve škole, a to jak se spolužáky (zde vystává hlavně téma osamělosti a šikany), tak s učiteli (konflikty s autoritou). Dále sem patří problematika zdravotního znevýhodnění, které pro naše účely pojmáme poměrně široce. Zahrnujeme sem zkušenost s ADHD, poruchami učení, poruchami autistického spektra i tělesným postižením. Hlavní či vedlejší hrdinové se zdravotním znevýhodněním se zdaleka nepotýkají jen se školními potížemi, ty pro ně často nejsou

ani těmi nejdůležitějšími. V několika případech se ani nejedná o hrdiny školního věku, pro zjednodušení jsme je ale nakonec všechny přiřadili sem.

2) Dítě dospívá

Tuto oblast, která se jako jediná nijak nevztahuje k sociálnímu znevýhodnění, jsme sem zařadili jednak proto, že pokrývá potřeby všech klubových dětí daného věku, a také proto, že právě zde mohou někteří najít pro sebe ta nejaktuálnější témata. Patří sem změny v životě dítěte a v jeho vztazích spojené s přerodem v dospělého.

3) Problémy v rodině

Mnohé klubové děti zažily nebo zažívají rozpad své rodiny, žijí v neúplných rodinách, v rodinách nově složených, ve střídavé péči. Jiné děti žijí v náhradních rodinách anebo dokonce v dětských domovech. Mnoho dětí má navíc s rodiči rozporné vztahy nebo konflikty. Tato témata odráží i výběr knížek v této oblasti. Patří sem také onemocnění v rodině včetně psychiatrických nemocí, nejčastěji depresí, a v neposlední řadě i smrt blízké osoby.

4) Sociopatologické jevy

Děti, jejichž rodiče mají problémy s alkoholem nebo dokonce drogami, a děti násilnických nebo despotických rodičů často trpí silnými pocity studu a z dané situace mají tendenci obviňovat samy sebe. Poznání, že knižní hrdina, který žije v podobném soukolí, si umí získat sympatie, soucit i respekt, může mít na děti s podobnými zkušenostmi až katarzní účinek.

5) Psychika a psychické potíže dítěte

Psychickými potížemi trpí mnoho dětí, děti se sociálním znevýhodněním o to více. Jedná se především o nízké sebevědomí, deprese, úzkosti, fobie nebo různé syndromy. Ty někdy vedou k sebepoškozování, v extrému dokonce k sebevraždě. Stejně jako v případě sociopatologických jevů může poznání knižních hrdinů, kteří čelí psychickým potížím, děti vést k prvním dobrým zkušenostem s odtabuizováním jejich problému.

6) Sociální vyloučení

Sem spadají sociální potíže rodiny – chudoba, vyloučenost, špatná adresa. Děti se často stydí nebo bojí o poměrech doma mluvit. Právě knižní hrdinové, kteří jsou v podobné situaci, můžou s těmito dětmi silně rezonovat.

7) Odlišné kulturní zázemí dítěte

Sem spadá zkušenost dětí s životem ve dvou kulturách, cizím původem, odlišnou mateřštinou. Některé děti z menšin cítí vakuum v tom, že o své původní, resp. menšinové kultuře málo vědí. Zařadili jsme sem ale také knihy s tématem současného rasismu. Knižně mimořádně obsáhlou tematiku holokaustu jsme naopak vynechali, protože slouží více coby memento, zatímco její terapeutický potenciál je nízký.

Jak seznam používat?

Když některé z dětí v klubu otevře při povídání o knížkách anebo přímo o sobě některé z takových témat, najdete k němu v našem seznamu několik tipů. Seznam zahrnuje primárně tipy pro děti – především beletrii, ale také dětskou odbornou literaturu – to pro čtenáře, kteří ocení spíše přehledné podání, praktické rady nebo dokonce návody. Ke krásné i odborné literatuře jsme pořídili stručné anotace poukazující na roli daného tématu v příběhu či knize. Ke každé tematické oblasti je tak uvedeno několik titulů i s anotacemi. Celkový seznam literatury najdete v závěru, kde jsou uvedeny pouze bibliografické údaje. Výjimku tvoří tituly odborné literatury pro děti, u kterých jsme i v bibliografickém seznamu ponechali kratičké anotace.

Až se bude nějaký čtenář příště dívat po nové knížce, doporučte mu v paletě mezi ostatními také jednu dvě, které se budou blíže vztahovat k jeho situaci. Bude na něm, jestli po knížce sáhne, nebo ne.

Navázat takhle na zmínku dítěte o jeho potížích může být ošemetné. Na druhou stranu právě tady je potenciál, že by se dítě mohlo setkat s knížkou, která mu bude mluvit z duše.

Kromě titulů určených přímo dětem jsme v našem týmu Čtenářských klubů shromáždili a opatřili anotacemi také knihy pro dospělé – pro rodiče, učitele a další. Zde se jedná především o odborné tituly a praktické příručky. Seznam literatury pro dospělé najdete v závěru tohoto článku. Ke každému titulu si můžete přečíst anotaci, viz Bibliografie literatury pro dospělé.

Náš seznam určitě není úplný. Jedná se o knihy nashromážděné týmem Čtenářských klubů, o ty, s nimiž udělali naši speciální pedagogové, knihovníci a učitelé dobrou zkušenost, ať už přímo v klubech, nebo ve své další profesní praxi či v životě.

Věříme, že Vám přijde vhod.

Anotace vybraných titulů dětské literatury

1) Dítě a škola

Dvořáková, P.: Julie mezi slovy

Desetiletá Julie se po rozvodu rodičů stěhuje z Prahy na vesnici. V nové škole má spolužáky, kteří se snad vůbec v ničem nevyznají. Postupně se s nimi ale sblíží. Téma nové školy a spolužáků není ústřední, je ale podáno zajímavě.

Beletrie pro děti, Dítě a vrstevníci, Nová škola

Williams, D.: Luke a Jon

Příběh o Lukovi a jeho kamarádovi Jonovi je smutný, ale zároveň velmi hezký. Vypráví především o vyrovnávání se s velkými ztrátami (Lukovi zemřela máma) a potížemi v rodinách obou kluků (Lukův táta pije, Jon žije se senilními prarodiči, jejichž stav se rychle zhoršuje). Téma šikany je zde jenom okrajové. Ve škole šikanují Jona. Dočítáme se o tom vlastně jen z náznaku. Později získá Jon zastání a šikana přestane.

Beletrie pro děti, Dítě a vrstevníci, Šikana, Nová škola

Buckley, M.: Ekzoti

Jackson Jones je bezstarostný a mezi spolužáky oblíbený jedenáctiletý kluk, jenž pak mu přibydou rovnátka a on se rázem promění v jednoho z těch podivínských exotů, kterým se se svou partou dřív posmíval. Objevuje ale také tajemnou špionskou organizaci EKZOTI, bandu mimoňů bojujících za bezpečnost naší planety.

Beletrie pro děti, Dítě a vrstevníci, Šikana

Patterson, J.: Můj nejhorší školní rok

Raf se dostane na střední školu, jejíž nesmyslná pravidla se rozhodne důsledně porušovat, takže mu brzy hrozí vyloučení.

Beletrie pro děti, Problémy s autoritou, Nová škola

Drijverová, M.: Domov pro Martány

Dívka se se svojí rodinou a bratříčkem s Downovým syndromem přestěhuje do nového domu a začne chodit do nové školy. Některé děti se jí kvůli bratříčkovi posmívají.

Beletrie pro děti, Zdravotní znevýhodnění, Nová škola, Dítě a vrstevníci

Brzáková, P.: Kryštof ÁDÉHÁDĚ

Kryštof trpí vývojovou dysfázií a ADHD. Do tří let se zdál být úplně normální, jenom prostě nemluvil, pak ale začal propadat záchvatům vzteku, odmítal nové věci a události, těžce snášel jakékoliv vybočení z denní rutiny a dokonce i uvařit jídlo, které by snědl, se stalo téměř nadlidským úkolem. Jeho matka často propadala hlubokému zoufalství, musela se vyrovnávat s nálepkou neschopného rodiče, přesto při výchově syna a péči o celou rodinu projevila neuvěřitelnou lásku a odhodlání. Kryštofovi blízcí se postupně učí mu porozumět a usnadnit mu život tím, že mu ukazují, jak zvládat emoce a mít naději.

Beletrie pro děti, Dítě a vrstevníci, Porucha autistického spektra

Procházková, I.: Uzly a pomeranče

Hlavního hrdinu, čtrnáctiletého Darka, zajímá především dívka, do které se zamiloval, a táta, který má po smrti manželky potíže s alkoholem a nemůže najít práci. Darek se musí starat o svou mentálně postiženou mladší sestru a chránit ji před posměváčky.

Beletrie pro děti, Zdravotní znevýhodnění

Yarney, S.: Povím vám o ADHD

Honza, který sám trpí potížemi s nadměrnou aktivitou a nepozorností, se svým vyprávěním o životě s ADHD obrací nejen na své vrstevníky. Vysvětluje, co cítí, co mu pomáhá a co potřebuje od ostatních. Děti s ADHD se ve vyprávění brzy poznají, naučí se nahlížet na sebe sama bez ponižujících „nálepek“ a budou umět svůj problém vysvětlit kamarádům a říci si o pomoc.

Odborná literatura pro děti, ADHD

Taylor, J. F.: Jak přežít s hyperaktivitou a poruchami pozornosti

Jedná se o další knihu z edice Rádce pro děti, která popisuje, co to je ADD neboli porucha pozornosti a také co to je ADHD neboli porucha pozornosti spojená s hyperaktivitou. Kniha přibližuje pocity dítěte a zaměřuje se i na pozitivní stránky. Ukazuje, jak udržet na uzdě své nálady a jak překonat pocity neúspěchu, smutku a strachu. Na konci každé kapitoly se může dítě otestovat a tak zjistit, jestli rozumí všem otázkám spojeným s poruchou pozornosti a hyperaktivitou.

Odborná literatura pro děti, ADHD

2) Dítě dospívá

Peroutková, I. Mia: Flor

Osamocená dívka potřebuje sdělit, co všechno prožila za poslední rok. Po smrti táty žije jenom s free mámou, začala chodit na gymnázium, zamilovala se. Rozhodne se o tom napsat román.

Beletrie pro děti, Osamělost, Puberta

Chbosky, S.: Ten, kdo stojí v koutě

Příběh o dospívání na střední škole vypráví Charlie v dopisech. Nevíme, kde Charlie bydlí ani komu píše. Před Charliem se otvírá svět prvních lásek, rodinných dramát, nových přátelství, sexu, ale také drog.

Beletrie pro děti, Puberta

Green, J.: Hledání Aljašky

Šestnáctiletý Miles býval spíše outsiderem mezi svými vrstevníky. To se změní, když přejde na internátní školu Culver Creek a spřátelí se se svérázným spolubydlícím a s okouzlující, naprosto nepředvídatelnou Aljaškou Youngovou. Okamžitě je vtažen do světa, kde se porušují školní pravidla, pořádají různé večírky i provokace.

Beletrie pro děti, Puberta

Albertalli, B.: Já, Simon

Šestnáctiletý Simon už nějakou dobu ví, že je gay, ale ještě není připravený sdělit to okolnímu světu. Teď ho však začal někdo, kdo se o jeho tajemství doslechl, vydírat. Buď mu Simon pomůže sbalit svou kamarádku, nebo se celá škola dozví, že je gay.

Beletrie pro děti, Puberta, Sexuální identita

Hornbacher, M.: Na dně

Drsný autobiografický příběh dívky, která prošla anorexií i bulimií v extrémní podobě.

Beletrie pro děti, Problémy se vzhledem

Březinová, I.: Jmenuji se Martina – Jsem bulimička

Martina žije pouze s matkou, která drží neustále diety, a tak v dceři vypěstovala pocit, že by neměla být tlustá a že je potřeba se stále hlídat. A tak Martina začne jídlo odmítat.

Beletrie pro děti, Problémy se vzhledem

Nivel, J.: Tíha vesmíru

Milostný příběh Libby Stroutové, dříve „nejtlustší holky Ameriky“, a Jacka Masselina, rezervovaného, i když vlastně docela sympatického kluka, který trpí prosopagnosí (není schopný rozeznávat lidské tváře).

Beletrie pro děti, Problémy se vzhledem

Ollivier, M.: Život k sežrání

Příběh kluka z předměstí Paříže, který rád jí i vaří, váží ale o 20 – 30 kilo víc, než má, a snaží se zhubnout.

Beletrie pro děti, Problémy se vzhledem

Townsendová, S.: Tajný deník Adriana Molea

Adrian čerstvě vstoupil do puberty, řeší krizi svých rodičů, svoje básně, svou lásku, ale neméně dramaticky také svůj vzhled, především akné.

Beletrie pro děti, Problémy se vzhledem, Puberta

Ciprišková, O.: Zhubni a nezblbni

Kája Nováková je obyčejná puberťačka. Tedy ne úplně obyčejná. Je totiž trochu při těle a teď, když se jí na těláku stal trapas a kluk s nejmodřejšíma očima si jí vůbec nevšímá, rozhodne se, že začne hubnout. Konec tlusté Káji! Teď bude štíhlá – a samozřejmě krásná – Karolína. Velmi vtipně popsané lapálie na cestě za vysněnou váhou jsou ozvláštněny zdravými recepty, které si každý zvládne uvařit sám bez dozoru rodičů.

Beletrie pro děti, Problémy se vzhledem

3) Problémy v rodině

Pascoe, J.: Strom

Po smrti svého otce pojme desetiletá Simone přesvědčení, že jeho duch sídlí ve stromě u nich na dvoře. Když na něj vyleze, může si s tátou dokonce vyprávět. Poví o tom mamince a ta si začne se zesnulým manželem povídat také, ovšem jeho přítomnost má na ni zcela negativní dopad, brání jí žít dál.

Beletrie pro děti, Smrt blízké osoby, Osamělost

Goldbergová Sloanová, H.: Násobky sedmi

Hrdinkou knihy je dvanáctiletá Willow, která je geniální, počítá například složité matematické úlohy, těžko si ale hledá kamarády. Ve svém světě, v bezpečí rodiny je však spokojená. Vše se jí zhrouť ve chvíli, kdy při tragické nehodě přijde o oba rodiče. Je nucena obstát ve světě, který je pro ni nesrozumitelný. V této těžké chvíli dívce pomáhá vietnamská rodina a výchovný poradce, ke kterému Willow musí docházet.

Beletrie pro děti, Smrt blízké osoby, Náhradní péče

Čagánek, M.: Malá

Silný, ale jemně napsaný dojemný příběh o pětileté Blance. Její otec je alkoholik a maminku má dlouhodobě upoutanou na nemocniční lůžko. Rodinné zázemí ale není zdaleka jádrem vyprávění. Tím je Blanka, která čte knihy pro dospělé, je stále veselá a šťastná a všude šíří radost a naději.

Beletrie pro děti, Nemoc blízké osoby

Wilsonová, J.: Dítě do kufru

Hrdince se po rozvodu rozpadne domov a napříště přejíždí mezi novými rodinami obou rodičů, našťvaná na oba a bezradná z toho, že pro ni jediný možný dobrý svět,

svět její původní rodiny s mámou a tátou pohromadě, pominul. Než najde nějakou skulinku něčeho dobrého v přítomnosti, dá to jí i jejímu okolí hodně zabrat.

Beletrie pro děti, Rozvod, Střídavá péče

Wilsonová, J.: Ilustrovaná máma

Máma malé Keiko trpí maniodepresí a i když ji Keiko miluje, má to s ní zároveň i hodně těžké. Nejen kvůli máminým výkyvům nálad, ale taky proto, že přesvědčit mámu o tom, co se děje v realitě, je někdy úplně nemožné. Keičina nevlastní sestra se poprvé setká se svým otcem a poznat toho svého zatouží také Keiko.

Beletrie pro děti, Vztahy s rodiči, Hledání rodiče, Psychiatrické onemocnění v rodině

Soukupová, P.: Bertík a čmuchadlo

Bertík žije po rozvodu rodičů ve střídavé péči. U mámy navíc bydlí její nový přítel. Díky stvoření zvanému čmuchadlo se Bertíkovi podaří novou situaci nakonec přijmout.

Beletrie pro děti, Rozvod, Střídavá péče

Kuijer, G.: Všehokniha

Martinův táta je bigotní věřící a násilnický člověk. Bije Martina i jeho mámu a všemožně je terorizuje. Naštěstí Martin poznává jiné lidi, s jejichž pomocí se podaří narušit neprodyšné ticho panující mezi ním, jeho sestrou a mámou o tom, co se děje doma.

Beletrie pro děti, Despotický rodič, Vztahy s rodiči

4) Sociopatologické jevy

Hulová, A.: Zpověď jednoho děvčete

Šestnáctileté Nele zemřel milovaný táta. Nyní žije s nevlastním otcem, který pije a chová se násilnický. Navzdory všem těžkostem i stresu z nástupu do prvního ročníku střední školy se však snaží žít životem obyčejného dospívajícího děvčete s běžnými problémy. Že se Nela uklidňuje sebepoškozováním, nikdo neví. Změna k lepšímu nastane, když mezi novými spolužáky najde spřízněnou duši – záhadného Erika s krásnými očima a trpkými vzpomínkami. Je to právě on, kdo odhalí její největší tajemství...

Beletrie pro děti, Násilí, Sebepoškozování, Alkoholismus

Voráčková, M.: Drž mě, když padám

Kačka, Zuzka a Ondra mají už jen otce, pijana a lháře, pro kterého jsou děti na posledním místě. Před učiteli a sociálkou děti radši o tom, co se děje doma, mlží. Ještě víc než táty se totiž bojí ústavu a toho, že je rozdělí. Situace se ale dál vyhrcoje...

Beletrie pro děti, Despotický rodič, Alkoholismus, Gamblerství

Pitcherová, A.: Moje sestra žije na krbové římse

Po rodinné tragédii, při níž zemřela Jamesova sestra, se Jamesův táta uzavřel ve svém neštěstí ze ztráty dcery a v nenávisti vůči muslimům. (Dcera zemřela při teroristickém útoku). Máma rodinu po několika letech opouští. S tátou, který pořád víc pije, hroutí se a má záchvaty vzteku, zůstávají James a jeho starší sestra sami. Naštěstí James získává kamarádku. Problém ale je, že Sunja je původem z Pákistánu, což je pro Jamesova otce to nejhorší na světě.

Beletrie pro děti, Despotický rodič, Alkoholismus

Březinová, I.: Jmenuji se Ester – Jsem gamblerka

Ester se cítí osaměle, přesto doma vnímá nedostatek soukromí a hlavně začne toužit mít vlastní peníze. Jejich rodinný kamarád vlastní hernu se spoustou lákavých herních automatů, a tak Ester v touze po velkých výhrách začne hrát.

Beletrie pro děti, Gamblerství

Vigan, Delphine de: Pouta

Příběh dvou nerozlučných dvanáctiletých kamarádů, Théa a Mathise, z nichž jeden začne být závislý na alkoholu a druhý ho v tom následuje, i když se bojí o kamarádovo zdraví a má kvůli tomu konflikty doma.

Beletrie pro děti, Alkoholismus

Chbosky, S.: Ten, kdo stojí v koutě

Příběh o dospívání na střední škole vypráví Charlie v dopisech. Nevíme, kde Charlie bydlí ani komu píše. Před Charliem se otvírá svět prvních lásek, rodinných dramát i nových přátelství. Svět sexu, drog a Rocky Horror Picture Show, kde klíčem ke štěstí může být například ta správná píseň, díky níž se můžete řídit tunelem a cítit se nekonečně.

Beletrie pro děti, Drogy

F., Christiane: My děti ze stanice ZOO

Christiane F. vypráví, jak se stala závislou na drogách, jak si ve třinácti chodila vydělávat na heroin prostitutí na stanici ZOO berlínského metra, aniž by její máma cokoliv tušila. Jedná se o autobiografický příběh.

Beletrie pro děti, Drogy

5) Psychika a psychické potíže dítěte

Handová, C.: Kdybychom se neviděli

Příběh o vyrovnávání se se sebevraždou bratra. Zabil se Tyler, mladší bratr Lex. Sourozenci si byli vždy blízcí a navzájem se podporovali, když jim bylo nejhůř – když

táta opustil rodinu kvůli nové partnerce. Po bratrově smrti se Lex uzavírá do sebe. Jak se s tím vším vypořádat?

Beletrie pro děti, Sebevražda

Conaghan, B.: Když pan Pes kousne

Dylan Mint se dozvídá, že mu zbývá zhruba půl roku života. Určitě chce stihnout vyspat se s Michele, najít za sebe náhradu pro svého nejlepšího kamaráda Amira a dostat tátu zpátky z vojenské mise. To vše za stálé přítomnosti pana Psa, Tourettova syndromu, kterým trpí, a tak je vyprávění na jednu stranu plné hodně sprostých slov, na druhou stranu přivádí čtenáře k vzhledu, co vůbec Tourettův syndrom je a především jaké to je s ním žít.

Beletrie pro děti, Tourettův syndrom

Asher, J.: 13x proto

Clay Jensen najde na verandě v balíčku sedm magnetofonových kazet. Když si první pustí, uslyší hlas Hannah Bakerové – spolužačky, která spáchala sebevraždu. Proč znovu vstupuje do jeho života a navíc ho svým způsobem obviňuje z toho, co se stalo? Proč? To je otázka, která se Clayovi stále honí hlavou. Na těch sedmi kazetách najde 13 důvodů.

Beletrie pro děti, Sebevražda

Bauer, M. G.: Neříkejte mi Izmael

Příběh Izmaela je rámován sociální fobií, která ho strašně brzdí. Izmael má hrůzu z vystupování před lidmi, až tak, že někdy dokonce zkolabuje. I když se cítí mizerně, postaví se nakonec šikaně a prožije nejhroznější, nejpodivnější, ale zároveň i nejbáječnější týden ve svém životě. Příběh je o překonávání vlastních stínů.

Beletrie pro děti, Sociální fobie

Vigan, Delphine de: Pouta

Dvanáctiletý Théo už od pohledu působí dojmem týraného dítěte – to, jak stojí, vyhýbá se pohledu, snaží se splynout s okolím, je uzavřený do sebe, vypadá vyčerpaně, ve škole občas usne. Théo žije ve střídavé péči mezi znesvářenými rodiči. Nešťastného Théa už nebaví nic z toho, co ho bavilo dřív. Aby v sobě otupil nesnesitelné pocity, začal pít. Myslí jen na okamžik, kdy se znovu dostane k alkoholu. Do pití zatahuje i svého jediného kamaráda Mathise. Dávky zvyšuje, chce se zcela "vymazat". Několikrát se přiotráví, ale to ho nemůže odradit.

Beletrie pro děti, Sebepoškozování

Green, J.: Jedna želva za druhou

Kamarádka Daisy přemluví Azu, aby začala pátrat po zmizelém miliardáři, otci svého kamaráda z dětství. Namočí ji tak do velkého dobrodružství, jehož prožívání je silně ovlivněno Azinými potížemi – Aza trpí obsedantně kompulsivními myšlenkami, které ji v jejích úzkostech a pocitech studu izolují od ostatních lidí. I tak se ale zamiluje a utuží svoje kamarádství s Daisy, když si nakonec vyříkají, o čem dříve mlčely.

Hulová, A.: Zpověď jednoho děvčete

Šestnáctiletá Nela se vyrovnává se smrtí milovaného otce a později i s otčímem – alkoholikem, kvůli němuž je domácí násilí téměř na denním pořádku. Navzdory všem těžkostem i stresu z nástupu do prvního ročníku střední školy se však snaží žít životem obyčejného dospívajícího děvčete s běžnými problémy. Změna k lepšímu nastane, když mezi novými spolužáky najde spřízněnou duši – záhadného Erika s krásnými očima a trpkými vzpomínkami. Je to právě on, kdo odhalí její největší tajemství.

Beletrie pro děti, Trauma, Deprese

6) Sociální vyloučení

Favilli, E.: Příběhy na dobrou noc pro malé rebelky

Sto krátkých příběhů popisuje životní osudy stovky mimořádných žen (umělkyně, vědkyně, sportovkyně...) z minulosti i současnosti. Mnohé z nich pocházely nebo pocházejí z velmi chudých poměrů, takže součástí jejich příběhů je i cesta odtamtud až k jejich snům.

Beletrie pro děti, Chudoba

Voráčková, M.: Drž mě, když padám

Tři sourozenci, Kačka, Zuzka a Ondra, žijí ve velmi chudých poměrech. Máma jim zemřela, táta je sám, navíc pije. O Zuzku se v situaci chronického nedostatku musí starat Kačka s Ondrou. Situace se ale dál zhoršuje a zdá se, že na to už opravdu nemůžou stačit...

Beletrie pro děti, Chudoba, Sociální vyloučení

Procházková, I.: Uzly a pomeranče

Darek žije po smrti mámy jenom s tátou, který se ale z neštěstí nevzpamatoval, pije a je dlouho bez práce, a s mladší mentálně postiženou sestřičkou. Tátova rezignace, občasná vznětlivost, pití a pasivita Darka trápí, i když svou pozornost obrací hlavně ke své kamarádce, do které se zamiloval. Později tátovi svitne naděje – je zapojen do podnikání s koňmi. Záhy se ale ukazuje, že i tady je táta vlastně zneužit.

Beletrie pro děti, Chudoba, Nezaměstnanost

Svingen, A.: Balada o zlomeném nosu

Bartovi bude brzo třináct. Trochu boxuje, ale vždycky dostane na budku. Bydlí jen s mámou, nemají moc peněz a Bart se trochu stydí, že žijí v domě plném nepořádku a pochybných existencí. A stydí se taky za to, co ho na světě nejvíc baví – operní zpěv. Jak dlouho si to bude moct držet pro sebe?

Beletrie pro děti, Chudoba

Eliášová, I.: Naše osada

Šťastné dětství Gužky, která uskutečňuje svoje nápady zpravidla dřív, než se zjistí, že mají nějaký zásadní problém, a zažívá tak mnoho dobrodružství i legrace, se z větší části odehrává v nuzných poměrech slovenské osady. Gužku to ale nezajímá, ani se nezdá, že by tím trpěla. Bere to, jak to je, a žije svými dobrodružstvími.

Beletrie pro děti, Chudoba, Sociální vyloučení

Mulligan, A.: Odpad

Rafael a jeho kamarádi bydlí na skládce odpadu v nejmenované zemi připomínající Brazílii, jsou to děti ze slumu. Když jednoho dne najdou mezi odpadky tašku, v níž je 1100 peset, obrázek a klíč, a rozhodnou se najít jejího majitele, netuší, že jim tím začíná obrovské dobrodružství.

Beletrie pro děti, Chudoba

Loubat, F., Ašta šmé: Nebud' jak gádžo!

Michal vyrostl v ústavu, ale na rozdíl od většiny tamějších dětí vystudoval. Na ústav má z dětství vlastně hezké vzpomínky. Později, když se seznámí se svojí mámou, zjišťuje, že byl odebrán ze sociálních důvodů, nikoliv kvůli nezájmu rodičů. Začne se věnovat kultivaci systému péče o ohrožené děti. I když dnes sociální důvody mezi legitimní k odebrání dítěte z rodiny nepatří, v praxi děti z těchto poměrů v ústavech stejně často končí. Komiksové vyprávění vychází ze skutečných událostí.

Beletrie pro děti, Sociální vyloučení, Chudoba

7) Odlišné kulturní zázemí dítěte

Eliášová, I.: Naše osada

Dobrodružství čínorodé Gužky a jejího kamaráda Čika se odehrávají jak v romské osadě, tak na slovenské vesnici. To, že je Gužka romská dívka a Čiko slovenský kluk, vlastně nic nemění. Jenom se spolu s nimi dostáváme do romských i gadžovských rodin jedné slovenské vsi z období před půl stoletím a zjišťujeme, že kromě Gužky a Čika do prostoru těch druhých vlastně nikdo nevstupuje. Některé tehdejší zvyky jsou překvapivé, například že v osadě žije čarodějnice. Mnoho jiných známe ze svého okolí. Lidé občas podléhají stereotypům, ať už o sobě nebo o těch druhých, ale nikdo to neřeší a život plyne dál.

Beletrie pro děti, Romové, Život ve dvou kulturách

Pitcherová, A.: Moje sestra žije na krbové římse

James, anglický kluk, se v nové škole seznámí se Sunjou, pákistánskou dívkou. Nejdřív s ní nechce mluvit, protože jeho táta, z něhož se po smrti dcery při islamistickém teroristickém útoku stal despota a nešťastný člověk, nenávidí z celého srdce všechny muslimy. Později si ho Sunja svou dobrosrdečnou povahou získá. Táta ale věci vzápětí zkomplikuje. Spolu s Jamesem se dostáváme taky do Sunjiny rodiny.

Kupodivu tam ale na žádné velké kulturní rozdíly oproti typické britské rodině nenarazíme.

Beletrie pro děti, Rasismus, Muslimové

Ježková, A.: Dračí polévka

Lung je vietnamský kluk z Prahy. Žije s mámou a dědou blízko pražské Sapy. Doma mluví vietnamsky, jí vietnamská jídla vietnamským způsobem atd. Ve škole je za Láďu, který zaujme většinu spolužáků nejvýš novou MP4. Je rád, že jezdí do školy metrem. Poslouchá tam hudbu a aklimatizuje se na kulturní přepnutí z Vietnamce na Čecha. Téma života ve dvou kulturách není nijak intenzivní, ani nehraje v knížce velkou roli, je ale hezky popsáno.

Beletrie pro děti, Život ve dvou kulturách, Vietnamci

Brosolová, V.: Anin duch

Aňa má ruský původ, což pro ni není důležité, na americké střední škole to ale znamená, že je na člověku něco divného. Sama Aňa nemůže vystát kluka, syna ruských známých svých rodičů, který má navíc i ruský přízvuk a ve škole to od svých spolužáků dost schytává. Ani Anin původ ani její ruský známý však nejsou pro děj knížky stěžejní. Představují spíše jen drobnou zátěž ve formě handicapu mezi vrstevníky, která je někdy silnější, jindy se úplně ztrácí.

Beletrie pro děti, Odlišný původ

Sattouf, R.: Jednou budeš Arab

Syn Francouzky a Syřana odjíždí s rodinou do Libye a Sýrie a podobně jako dřív ve Francii, také tady je za cizince.

Beletrie pro děti, Život ve dvou kulturách, Odlišný původ

Nguyen Jirásková, D.: Banánové dítě

Česká Vietnamka píše o sobě ve Vietnamu, o sobě v Česku, o Češích, o boji se stereotypy, o tom, jak pro některé Vietnamce je málo vietnamská, zatímco pro Čechy je ta Vietnamka.

Beletrie pro děti, Vietnamci, Odlišný původ, Život ve dvou kulturách

Giňa, A.: Paťiv – Ještě víme, co je úcta

Průřez celoživotním dílem předního romského spisovatele. V souboru povídek procházíme prostředím předválečné romské osady, válečnými událostmi z hlediska Romů i novým domovem v Čechách – v Rokycanech. Giňa píše o lidech a událostech, které sám zažil anebo o nich slyšel z vyprávění jiných Romů.

Beletrie pro děti, Život ve dvou kulturách, Rasismus, Romové

Příloha 1 – Bibliografie další dětské literatury

Dítě a škola

Dítě a vrstevníci, šikana

Bauer, M. G.: Neříkejte mi Izmael

Beletrie pro děti, Dítě a vrstevníci, Šikana

Buckley, M.: Ekzoti

Beletrie pro děti, Dítě a vrstevníci, Šikana

Čapková, P.: Babi, ty máš nápady

Beletrie pro děti, Dítě a vrstevníci, Šikana

Goldbergová Sloanová, H.: Násobky sedmi

Beletrie pro děti, Dítě a vrstevníci, Šikana

Březinová, I.: Útěk Kryšpína N.

Beletrie pro děti, Dítě a vrstevníci, Šikana, Zdravotní postižení

Blobel, L.: Ty máš ale odvalu

Beletrie pro děti, Šikana

Březinová, I.: Ňouma z Áčka

Beletrie pro děti, Dítě a vrstevníci

Lindgrenová, A.: Pipi Dlouhá punčocha

Beletrie pro děti, Problémy s autoritou

Mayrock, A.: Jak přežít šikanování

Rádcem provází dívka, která sama šikanu prožila. Popisuje své pocity, pochybování o vlastní hodnotě i to, co jí nakonec pomohlo.

Odborná literatura pro děti, Dítě a vrstevníci, Šikana

Fischer, G.: Jak přežít s poruchami učení: Rádce pro děti

Kniha je určena dětem s dyslexií nebo dysortografií. Vysvětluje, v čem tyto poruchy spočívají, a ukazuje spoustu cest, jak se správně učit a vůbec se mít ve škole dobře.

Odborná literatura pro děti, Poruchy učení

Bell, R., Islascox, S. M., Shumsky, R.: Jak přežít, když si nevím rady se školou

Kniha dětem staršího školního věku nabízí konkrétní, věcné rady ohledně organizace a způsobu učení, jak získat lepší motivaci, jak se zbytečně nestresovat.

Odborná literatura pro děti, Poruchy učení

Otevřelová, H.: Minipříběhy dětí se specifickými poruchami učení a chování – 12 komiksových příběhů s návodem, jak připravit dítě na základní školu

Kniha seznamuje s dovednostmi a schopnostmi, které jsou pro zvládnutí čtení, psaní a počítání nezbytné. Sada obsahuje 12 komiksových příběhů na 12 kartách.

Odborná literatura pro děti, Odborná praktická pro dospělé, Poruchy učení

Burešová, J.: Povím vám o dyslexii

Ilustrovaná kniha je určena dětem s dyslexií a jejich okolí. Kluk Jirka, sám taky dyslektik, dětem pomůže svou dyslexii přijmout bez ponižujících „nálepek“ a naučit se ji lépe chápat a překonávat.

Odborná literatura pro děti, Poruchy učení

Burešová, J.: Povím vám o dysortografii a dysgrafii

Knihou pro děti s dysgrafií a dysortografií provázejí samy děti. Chlapec Martin neumí psát úhledně a jeho sestřenice Lenka zase neumí zapsat slova správně. Vysvětlují, jak potíže sami vnímají a co jim pomáhá je zvládnout. Dospělí zde najdou informace o hrách a cvičeních pro děti s těmito poruchami učení.

Odborná literatura pro děti, Poruchy učení

De Carli, M. I.: Nechce se mi učit

Stručná a zábavným způsobem napsaná příručka pro žáky a studenty, kteří mají potíže už s tím, aby se dali do učení, kterým učení trvá dlouho a dělá jim problémy. Pomocí testů, otázek a vtipných zamyšlení pomáhá najít způsob, jak využít všech schopností a vytěžit maximum.

Odborná literatura pro děti, Poruchy učení

Yarney, S.: Povím vám o ADHD

Knihou provází chlapec Honza, který sám trpí potížemi s nadměrnou aktivitou a nepozorností. Vypráví o svém životě s ADHD, popisuje, co kdy cítí, co potřebuje. Naučí děti, jak na sebe nahlížet bez ponižujících nálepek i jak přiblížit své problémy kamarádům a říct si o pomoc.

Odborná literatura pro děti, ADHD

Taylor, J. F.: Jak přežít s hyperaktivitou a poruchami pozornosti

Kniha z edice Rádce pro děti přibližuje dětem ADD a ADHD a nabízí rady, jak se vypořádat se silnými emocemi. Na konci každé kapitoly si čtenáři mohou otestovat porozumění tématu.

Odborná literatura pro děti, ADHD

Kops, P., Kopsová, K.: Jak se domluvit s tygrem aneb Učíme se tygrijsky

Kniha pro děti i rodiče se zabývá komunikací, komunikačními vzorci a jejich fungováním v rodině i jinde.

Odborná literatura pro děti, ADHD

Poruchy autistického spektra

Robinsonová, T.: Normálně jiní

Beletrie pro děti, Poruchy autistického spektra

Horiet, H.: Císař jsem já

Beletrie pro děti, Dítě a vrstevníci, Porucha autistického spektra, Šikana

Davisová, M.: Superstar

Beletrie pro děti, Dítě a vrstevníci, Nová škola, Poruchy autistického spektra

Storm, F. X.: Marcelo ve skutečném světě

Beletrie pro děti, Poruchy autistického spektra

Williams, D.: Nikdo nikde

Beletrie pro děti, Poruchy autistického spektra

Sainsburyová, C.: Marťan na hřišti: Jak porozumět žákům s PAS

Velmi ceněná kniha sestává ze vzpomínek 25 dospělých lidí s Aspergerovým syndromem na školní léta, na to, co prožívali ve třídě, na hřišti, ve frontě na oběd i doma.

Odborná literatura pro děti, Poruchy autistického spektra

Dítě dospívá

Walgermo, A. K.: Tlukot mého srdce

Beletrie pro děti, Puberta

Švamberk Šauerová, M.: Jak přežít svou vlastní pubertu

Kniha o pubertě pro pubertáky, kteří nevědí, jak zkrotit zmatek v hlavě, jak přijmout svoje měnící se tělo a jak zvládnout vztahy.

Odborná literatura pro děti, Puberta

Problémy v rodině

Vztahy v rodině

Boyne, J.: Kromobyčejná pouť Barnabyho Brocketa

Beletrie pro děti, Vztah s rodiči

Procházková, I.: Únos domů

Beletrie pro děti, Smrt blízké osoby, Náhradní rodina

Pitcherová, A.: Moje sestra žije na krbové římse

Beletrie pro děti, Vztahy s rodiči, Despotický rodič, Smrt blízké osoby, Rozvod

Procházková, I.: Otcové a bastardi

Beletrie pro děti, Nevlastní otec, Vztah s rodiči, Osamělost, Psychiatrické onemocnění v rodině

Williams, R.: Luke a Jon

Beletrie pro děti, Smrt blízké osoby, Osamělost, Náhradní péče, Psychiatrické onemocnění v rodině, Vztahy s rodiči

Townsendová, T.: Tajný deník Adriana Molea

Beletrie pro děti, Vztahy s rodiči

Ciprišková, O.: Deník praštěný ségry a šílenýho bráchy

Beletrie pro děti, Vztahy v rodině

Procházková, I.: Uzly a pomeranče

Beletrie pro děti, Vztahy s rodiči

Ježková, A.: Dračí polévka

Beletrie pro děti, Hledání rodiče

Peroutková, I.: Mia Flor

Beletrie pro děti, Smrt blízké osoby, Vztahy s rodiči

Uličianský, J.: Analfabeta Negramotná

Beletrie pro děti, Vztahy s rodiči, Hledání rodiče

Sedgwick, M.: Já nejsem neviditelná

Beletrie pro děti, Hledání rodiče

Fišarová, M.: Nikolina cesta

Beletrie pro děti, Despotický rodič, Násilí

Rozvod, střídavá péče

Vigan, Delphine de: Pouta

Beletrie pro děti, Rozvod, Střídavá péče, Vztahy s rodiči

Dvořáková, P.: Julie mezi slovy

Beletrie pro děti, Rozvod, Střídavá péče

Fordová, M.; Fordová, A.; Ford, S.: Jak přežít, když se rodiče rozvádějí

Sourozenci Melanie, Annie a Steven vyprávějí, čím si při rozvodu svých rodičů prošli a co se naučili zvládnout. Pro děti procházející si podobnou zkušeností může být tato kniha velkou oporou.

Odborná literatura pro děti, Rozvod

Weberová, Š.: Dva domovy

Průvodce obdobím po rozchodu rodičů pro 3 – 6leté děti.

Odborná literatura pro děti, Rozvod

Březinová, I.: Ďapka, kočka stěhovavá

Beletrie pro děti, Střídavá péče

Procházková, I.: Kryštofe, neblbni a slez dolů!

Beletrie pro děti, Rozvod, Osamělost

Stuart, K.: Kluk z kostek

Beletrie pro děti, Rozvod, Vztahy s rodiči

Černá, O.: Klárka a jedenáct babiček

Beletrie pro děti, Střídavá péče

Walliams, D.: Kluk v sukních

Beletrie pro děti, Rozvod, Osamělost, Vztahy s rodiči

Náhradní péče, adopce

Ludwig, B.: Ginny napořád

Beletrie pro děti, Náhradní péče

Wilsonová, J.: Vzdušné zámky

Beletrie pro děti, Náhradní péče, Osamělost

Nilsonová, F.: Gorila a já

Beletrie pro děti, Dětské domovy, Náhradní péče

Wattin, D.: Kluk na větvi

Beletrie pro děti, Náhradní péče

Stránský, J.: Perlorodky

Beletrie pro děti, Dětské domovy, Náhradní péče

Laubat, F., Ašta šmé: Nebud' jak gádžo!

Beletrie pro děti, Dětské domovy, Vztahy s rodiči

Pokorný, M., Ašta šmé: Silnější než někdo

Beletrie pro děti, Dětské domovy

Setinský, S., Ašta šmé: To už je všechno smazaný

Beletrie pro děti, Vztahy s rodiči, Osamělost, Dětské domovy

Geislerová, L., Ašta šmé: Lili a dvě mámy

Beletrie pro děti, Dětské domovy, Náhradní péče, Vztahy s rodiči

Nemoc blízké osoby, smrt blízké osoby

Hulová, A.: Zpověď jednoho děvčete

Beletrie pro děti, Smrt blízké osoby, Násilí

Dellaira, A.: Dopisy nakonec světa

Beletrie pro děti, Smrt blízké osoby, Osamělost

Grollman, E. A.: Slon v pokoji

Kniha pro děti, kterým zemřel někdo blízký – rodič, kamarád. Smrt jako slon narvaný do jedné malé místnosti – věc, o které se nemluví, anebo mluví špatně. Co s dusivými pocity vzteku a smutku? Knížka může dětem v truchlení pomoci.

Odborná literatura pro děti, Smrt blízké osoby

Voráčková, M.: Drž mě, když padám

Beletrie pro děti, Despotický rodič, Smrt blízké osoby

Walliams, D.: Krysburger

Beletrie pro děti, Vztahy s rodiči, Smrt blízké osoby

Walliams, D.: Dědečkův velký útěk

Beletrie pro děti, Vztahy s rodiči, Smrt blízké osoby

McCleen, G.: Skvostná země

Beletrie pro děti, Smrt blízké osoby, Despotický rodič, Osamělost

Lindgrenová, A.: Bratři Lví srdce

Beletrie pro děti, Smrt blízké osoby

Gaarder, J.: Dívka s pomeranči

Beletrie pro děti, Smrt blízké osoby

Nystrom, C.: Dovidenia, Teta Anka

Beletrie pro děti, Nemoc blízké osoby, Smrt blízké osoby

Psychika a psychické potíže dítěte

Kaufman, G., Raphael, L., Espeland, P.: Jak přežít, když si nevěřím

Kniha z edice Rádce pro děti je určena dětem šikanovaným anebo trpícím nízkým sebevědomím. Příklady ze života jim ukáží, jak se zastat sám sebe a jak neztratit hlavu, když se něco nedaří.

Odborná literatura pro děti, Nedostatek sebedůvěry

Verdick, E., Lisovskis, M.: Jak přežít, když mě všechno štve

V tomto Rádci pro děti se děti, které jsou vznětlivé a neumějí udržet emoce na uzdě, dozvědí, jak reaguje tělo a mozek, když má člověk vztek, a jak se v takové situaci zachovat.

Odborná literatura pro děti, Vztek

Štarková, P.: Jak to chodí v lidské hlavě

Kniha je určena především dětem školního věku. Příběh kluka Filipa se prolíná se zábavným výkladem o základech psychologie: o našem vnímání, citech a pocitech, o pozornosti, paměti, učení.

Odborná literatura pro děti

Covey, S.: 7 návyků šťastných dětí

Kniha je určena mladším dětem a jejich rodičům či pedagogům. Postavičky z vesnice Sedm Dubů seznamují děti s principy obsaženými v 7 návycích skutečně efektivních lidí (Stephen R. Covey).

Odborná literatura pro děti

Sociopatologické jevy

Alkoholismus

Čagánek, M.: Malá

Beletrie pro děti, Alkoholismus

Brat, R.: Zlo nemá na kouzlo

Beletrie pro děti, Alkoholismus

Walliams, D.: Krysburger

Beletrie pro děti, Alkoholismus

Drogy

Ollivier, M., Clarinard, R.: E-den

Beletrie pro děti, Drogy

Březinová, I.: Jmenuji se Alice – Jsem narkomanka

Beletrie pro děti, Drogy

Březinová, I.: Lauro, ty jsi číslo

Beletrie pro děti, Drogy

Schindler, R.: Petro, co je to trip?

Beletrie pro děti, Drogy

Násilí

Fišarová, M.: Nikolina cesta

Beletrie pro děti, Násilí

Ludwig, B.: Ginny napořád

Beletrie pro děti, Drogy, Alkoholismus, Násilí

Geislerová, L., Ašta šmé: Lili a dvě mámy

Beletrie pro děti, Násilí

Sociální vyloučení

Holub, J.: Prostě na mě zapomněli

Beletrie pro děti, Sociální vyloučení

Pokorný, M., Ašta šmé: Silnější než někdo

Beletrie pro děti, Chudoba, Sociální vyloučení

Pyronová, B.: Srdce smečky

Beletrie pro děti, Chudoba, Sociální vyloučení

McCleen, G.: Skvostná země

Beletrie pro děti, Sociální vyloučení

Wattin, D.: Kluk a na větví

Beletrie pro děti, Sociální vyloučení

Nilsonová, F.: Gorila a já

Beletrie pro děti, Chudoba, Sociální vyloučení

Chudoba

Brooks, B.: Příběhy pro kluky, kteří se nebojí být výjimeční

Beletrie pro děti, Chudoba

Williams, D.: Luke a Jon

Beletrie pro děti, Chudoba

Brat, R.: Zlo nemá na kouzlo

Beletrie pro děti, Chudoba

Čagánek, M.: Malá

Beletrie pro děti, Chudoba

Rašek, A.: Handyho dlouhé dobrodružství

Beletrie pro děti, Chudoba

Dahl, R.: Karlík a továrna na čokoládu

Beletrie pro děti, Chudoba

Odlišné kulturní zázemí dítěte

Život ve dvou kulturách

Lee, R.: Misernej cigoš

Beletrie pro děti, Romové, Odlišný původ, Život ve dvou kulturách

Brahmachariová, S.: Artyčoková srdíčka

Beletrie pro děti, Život ve dvou kulturách

Odlišný původ

Sáenz, B. A.: Aristoteles a Dante odhalují záhady vesmíru

Beletrie pro děti, Odlišný původ

Carter, F.: Škola Malého stromu

Beletrie pro děti, Odlišný původ, Život ve dvou kulturách

Romové

Maximoff, M.: Sudba Ursitorů

Beletrie pro děti, Romové, Život ve dvou kulturách, Odlišný původ

Taikon, K.: Katici, ty to zvládneš

Beletrie pro děti, Rasismus, Romové, Život ve dvou kulturách

Mann, A. B.: Romský dějepis

Obsahuje přehled romské historie až po současnost a romské osobnosti významné v kultuře, sportu, vědě, historii. Pro žáky 2. stupně ZŠ.

Odborná literatura pro děti, Romové

Lomová, L., Pospíšil, A., Šebová, B.: Drom – Komiks o romské historii

On-line komiks pro děti a mládež, v němž spolu s hrdiny, dvěma dětmi, cestujeme v čase a ocitáme se na různých místech, která tvoří uzly romské historie.

Odborná literatura pro děti, Romové

Vietnamci

Goldbergová Sloanová, H.: Násobky sedmi

Beletrie pro děti, Vietnamci, Život ve dvou kulturách

Rasismus

Holub, J.: Prostě na mě zapomněli

Beletrie pro děti, Rasismus

Franková, A.: Deník

Beletrie pro děti, Rasismus

Příloha 2 – Bibliografie literatury pro dospělé

Dítě a škola

Vztah s vrstevníky, šikana

Martínek, Z.: Agresivita a kriminalita školní mládeže

Knihy pro učitele i rodiče se zabývá zejména šikanou a agresivitou, jejich vznikem i možnou prací s nimi. Najdeme tady i vysvětlení toho, kde se dané jednání u dětí vzalo a z jakých příčin k němu dochází.

Odborná praktická pro dospělé, Šikana

Říčan, P.: Jak na šikanu

Učitel, vychovatel, ale také rodič se zde dočte, jak rozpoznat různé formy šikany, jak zvolit odpovídající postupy, odkud začít a kde a jak v případě potřeby hledat pomoc.

Odborná praktická pro dospělé, Dítě a vrstevníci, Šikana

Janošová, P. a kol.: Psychologie školní šikany

Obsáhlá publikace nabízí přehledný popis šikany a jejích forem. Zaměřuje se více na méně závažné formy šikany, jakými jsou například vyčleňování nebo ignorování, se kterými se učitelé a žáci setkávají ve většině školních tříd, a ukazují na ty způsoby chování, které mohou k šikaně vést.

Odborná praktická pro dospělé, Dítě a vrstevníci, Šikana

Vopel, K. W.: Skupinové hry pro život 1-4

Čtyřdílný soubor skupinových her se zaměřuje na rozvoj přátelských vztahů a zvýšení sebevědomí, uvolňování napětí, učení a komunikaci, povzbuzení fantazie a empatie i na odreagování agrese a zvýšení sebeúcty.

Odborná praktická pro dospělé, Nedostatek sebedůvěry, Dítě a vrstevníci

Evrovi, L. a R.: Jak naučit děti hodnotám

Knihy se soustředí na rozvoj dvanácti nosných životních hodnot. Seznamuje s řadou praktických impulsů, s aktivitami s dětmi, cvičeními a příběhy, jak je lze včlenit do výchovy, zvláště pro úroveň předškolních dětí, školáků a dospívajících.

Odborná praktická pro dospělé, Dítě a vrstevníci

Lisá, E.: Hry k rozvoji sociálních kompetencí žáků 1. stupně ZŠ

Publikace obsahuje 32 především rolových her pro žáky ZŠ. Hry rozvíjejí komunikační kompetence, orientaci a dodržování pravidel, sebeúctu.

Odborná praktická pro dospělé, Dítě a vrstevníci

Problémy s autoritou

Vališová, A.: Autorita ve výchově

Kniha určená hlavně učitelům popisuje, jak souvisí autorita s výchovou, jaké pojetí svobody ve výchově je pro rozvoj osobnosti dítěte optimální. Zabývá se pojmy autorita a kázeň, autorita a pravomoc, demokracie ve třídě, asertivní model výchovy a další.

Odborná praktická pro dospělé, Problémy s autoritou

Vališová, A.: Jak získat, udržet a neztrácet autoritu

Kniha odpovídá na otázky, jak rozvíjet a neztrácet autoritu, jak se bránit zneužití moci, jak efektivně komunikovat v různých situacích, co podmiňuje, že si nás lidé váží a respektují nás. Nabízí mnoho praktických cvičení k individuálnímu rozvoji.

Odborná praktická pro dospělé, Problémy s autoritou

Vališová, A.: Komunikace a vzájemné porozumění: Hry pro dospívající

Kniha obsahuje hry, cvičení, úkoly a testy na rozvoj sociálních dovedností a mezilidských vztahů. Jednotlivé hry jsou také inspirací účastníkům sociálně psychologického výcviku.

Odborná praktická pro dospělé, Dítě a vrstevníci, Problémy s autoritou

Ženatová, Z.: Vztahy a nástrahy ve školní třídě – Jak si poradit se třídou

Praktická příručka pro práci s kolektivem třídy řeší začlenění a akceptaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v rámci školní třídy. Pomáhá i s pochopením a objasněním situace žáků se sociálním či kulturním znevýhodněním a nastiňuje možnosti prevence rasismu a xenofobie.

Odborná praktická pro dospělé, Dítě a vrstevníci, Problémy s autoritou, Rasismus

Šedová, K., Švaříček R., Šalamounová, Z.: Komunikace ve školní třídě

Kniha čerpá z videonahrávek a pozorování školních praxí, všímá si například povahy učitelských otázek a zpětné vazby učitele žákům, seznamuje s koncepcí dialogického vyučování a hledá způsoby, jak ho lze rozvíjet v české učitelské praxi.

Odborná praktická pro dospělé, Dítě a vrstevníci, Problémy s autoritou

Mertin, V., Krejčová, L.: Metody a postupy poznávání žáka

Čtenář se dozví o pedagogické diagnostice, jejích metodách a důležitosti a učí se poznávat projevy jedinečných vlastností dítěte ve školní třídě a také rozeznat známky některých poruch, jako jsou třeba vývojové poruchy učení či chování.

Odborná praktická pro dospělé, Dítě a vrstevníci, Problémy s autoritou

Gordon, T.: Škola bez poražených

Kniha je velmi praktickou příručkou pro učitele pro zvládnutí vypjatých situací ve třídě. Učí je mluvit s žáky způsobem, který posiluje vzájemný vztah, a řešit konflikty tvůrčími postupy přinášejícími oboustrannou spokojenost.

Odborná praktická pro dospělé, Problémy s autoritou

Poruchy učení

Burešová, J.: Povím vám o dyslexii

Ilustrovaná kniha je určena dětem s dyslexií a jejich okolí. Kluk Jirka, sám taky dyslektik, dětem pomůže svou dyslexií přijmout bez ponižujících „nálepek“ a naučit se ji lépe chápat a překonávat.

Odborná literatura pro děti, Poruchy učení

Burešová, J.: Povím vám o dysortografii a dysgrafii

Knihou pro děti s dysgrafií a dysortografií provázejí samy děti. Chlapec Martin nedokáže psát úhledně a jeho sestřenice Lenka zase neumí zapsat slova správně. Vysvětlují, jak své potíže sami vnímají a co jim pomáhá je zvládnout. Dospělí zde najdou informace o hrách a cvičeních pro děti s těmito poruchami učení.

Odborná literatura pro děti, Poruchy učení

Krejčová, L., Bodnárová, Z.: Specifické poruchy učení – Rádce pro rodiče a učitele

Kniha seznamuje s problematikou SPU, od předškoláků po středoškoláky, v domácím i školním prostředí. Obsahuje praktická doporučení a rady, na co je třeba se v jakém období zaměřit a čeho se naopak vyvarovat, jaké si stanovit konkrétní cíle a jak při práci postupovat.

Odborná praktická pro dospělé, Odborná teoretická pro dospělé, ADHD, Poruchy učení

Matějček, Z.: Dyslexie – Specifické poruchy čtení

Základní kniha o dyslexii seznamuje se vznikem pojmu, popisuje projevy dyslexie (okrajově i další „dys-poruchy“), provází diagnostikou a nabízí osvědčené metody pomáhající při potížích se čtením.

Odborná praktická pro dospělé, Poruchy učení

Čechová, M., Zimová, L.: Pravopisné problémy žáků – cizinců (ve srovnání s českými žáky)

V článku jsou na základě rozboru 151 diktátů žáků – cizinců různého věku a různé úrovně pokročilosti stanoveny frekventované chyby a na jejich základě uvedena konkrétní doporučení pro výuku českého jazyka u těchto žáků.

Odborná praktická pro dospělé, Cizinci, Odlišný mateřský jazyk

ADHD

Yarney, S.: Povím vám o ADHD

Knihou provází chlapec Honza, který sám trpí potížemi s nadměrnou aktivitou a nepozorností. Vypráví o svém životě s ADHD, popisuje, co kdy cítí, co potřebuje. Naučí děti nahlížet na sebe bez ponižujících nálepek a poradí, jak přiblížit své problémy kamarádům a říci si o pomoc.

Odborná literatura pro děti, ADHD

Taylor, J. F.: Jak přežít s hyperaktivitou a poruchami pozornosti

Kniha z edice Rádce pro děti přibližuje dětem ADD a ADHD, nabízí rady, jak se vypořádat se silnými emocemi, a testy na porozumění tématu na konci každé kapitoly.

Odborná literatura pro děti, ADHD

Kops, P., Kopsová, K.: Jak se domluvit s tygrem aneb Učíme se tygrijsky

Kniha pro děti i rodiče se zabývá komunikací, komunikačními vzorci a jejich fungováním v rodině i jinde.

Odborná literatura pro děti, Odborná praktická pro dospělé, ADHD

Thorbrietz, P.: Soustřed' se!: jak podpořit koncentraci dětí.

Rádce vysvětluje, co se odehrává v dětské hlavě, ukazuje, jak lze rozpoznat nedostatky v soustředění a jak mohou rodiče pomoci svým dětem lépe se koncentrovat – ať už vytvořením správného prostředí, dostatečnou tělesnou aktivitou nebo praktickými cvičeními.

Odborná praktická pro dospělé, ADHD

Rietzler, S., Grolimund, F.: Jak se úspěšně učit s ADHD

Publikace přináší řadu konkrétních a praktických řešení, jak úspěšně zvládnout život s ADHD – jak odfiltrout rušivé stimuly z okolí, jak podpořit motivaci k učení, jak se učit a udělat si řád ve věcech.

Odborná praktická pro dospělé, ADHD

Rogge, J.: Děti potřebují hranice

Kniha pro rodiče nebo vychovatele vysvětluje potřebu stanovení hranic ve výchově dětí a jejich následného dodržování a vyžadování, které umožňuje dětem lépe se orientovat.

Odborná praktická pro dospělé, Problémy s autoritou, ADHD

Prekopová, J., Schweizerová, Ch.: Neklidné dítě

Kniha seznamuje s příčinami a projevy neklidného chování u dětí, ukazuje možnosti náprav. Popisuje, které projevy neklidného dítěte můžou poukazovat i na vývojovou poruchu.

Odborná praktická pro dospělé, ADHD

Reifová, S. F.: Nesoustředěné a neklidné dítě ve škole

Kniha upozorňuje na rozdíl mezi častější a výraznější ADHD a naopak poměrně snadno přehlédnutelnou ADD – poruchou pozornosti. Popisuje projevy obou poruch a způsoby práce s dětmi trpícími těmito poruchami.

Odborná praktická pro dospělé, ADHD

Jucovičová, D., Žáčková, H.: Máme dítě s ADHD – Rady pro rodiče

Publikace popisuje ADHD, příčiny vzniku i projevy v různém věku dítěte. Rodičům a učitelům nabízí základní postupy práce s dětmi trpícími touto poruchou, včetně vhledu, že ADHD má i svá pozitiva.

Odborná praktická pro dospělé, ADHD

Poruchy autistického spektra

Sainsburyová, C.: Martán na hřišti: Jak porozumět žákům s Aspergerovým syndromem

Velmi ceněná kniha sestává ze vzpomínek 25 dospělých lidí s Aspergerovým syndromem na školní léta, na to, co prožívali ve třídě, na hřišti, ve frontě na oběd i doma.

Odborná literatura pro děti, Poruchy autistického spektra

Attwood, T.: Aspergerův syndrom

Kniha je určena rodičům a pracovníkům různých pomáhajících profesí. Popisuje diagnózu, různé formy syndromu a jednotlivé oblasti, které zasahuje.

Odborná praktická pro dospělé, Poruchy autistického spektra

Boyd, B.: Výchova dítěte s Aspergerovým syndromem: 200 nápadů, rad a strategií

Kniha přináší rady, které se osvědčily rodičům a vychovatelům pečujícím o dítě s Aspergerovým syndromem, například při problémech s jídlem, se školou nebo s depresiemi.

Odborná praktická pro dospělé, Poruchy autistického spektra

Nadané dítě

Stehlíková, M.: Nadané dítě – Jak mu pomoci ke štěstí a úspěchu

Nadané děti jsou natolik specifické, že jejich motivace, chování, myšlení i prožívání mohou být okolím nesprávně interpretovány a přinášet jim tak trápení, nepochopení a problémy – jak doma, tak ve škole. Tato kniha umožňuje těmto dětem porozumět a nabízí praktická doporučení pro výchovu i konkrétní cvičení, techniky a metody vzdělávání.

Odborná literatura pro dospělé a dospívající, Nadané dítě

Stehlíková, M.: Život s vysokou inteligencí

Vysoká inteligence nemusí znamenat jen úspěch a skvělý život. Velmi chytrí lidé bývají naopak často nepochopení, cítí se osaměle, trpí nedostatkem sebedůvěry a až přílišnou citlivostí a zranitelností. Tato výjimečná kniha jim odhalí cesty k nalezení štěstí, seberealizaci a plně prožitému životu.

Odborná literatura pro dospělé a dospívající, Nadaný dospělý, Nadané dítě

Dítě dospívá

Smetáčková, I., Braun, R.: Homofobie v žákovských kolektivech

Útlá brožurka se zabývá tématem homosexuality žáků základních škol a s ní spojenou šikanou.

Odborná praktická pro dospělé, Dítě a vrstevníci, Sexuální identita, Šikana

Problémy v rodině

Vztahy v rodině

Novák, T.: Sourozenecké vztahy

Kniha se zabývá nejčastějšími problémy, které ovlivňují sourozenecké vztahy, a přibližuje, jak o vztah se sourozenci pečovat. Obsahuje testy, díky nimž si budete moci sami vyzkoušet, zda jsou vaše vztahy harmonické, či nikoli.

Odborná praktická pro dospělé

Novák, T.: Vztah matky a syna

Kniha popisuje vztahy mezi matkami a syny, nejčastější peripetie, vývoj vztahu i rady, jak o něj pečovat.

Odborná praktická pro dospělé, Problémy v rodině, Vztahy s rodiči

Novák, T.: Vztah otce a dcery

Kniha se zabývá běžnými problémy, které ovlivňují vztah otce a dcery, a přibližuje, jak o vztah pečovat. Publikace je doplněna oblíbenými testy.

Odborná praktická pro dospělé, Vztahy s rodiči

Novák, T.: Vztah otce a syna

Kniha se zabývá běžnými problémy, které ovlivňují vztah otce a syna, a upozorňuje na komunikační problémy. Autor zvolil formu rozhovorů a dopisů, aby tento tak komplikovaný vztah přiblížil a co nejvíce objasnil.

Odborná praktická pro dospělé, Vztahy s rodiči

Gordon, T.: Výchova bez poražených (Řešení konfliktů mezi rodiči a dětmi)

V knize jsou popsány postupy, jak komunikovat s dětmi, jak posílit spolupráci v rodině a jak efektivně řešit konflikty tak, aby se nikdo necítil poražený. Součástí knihy jsou praktická cvičení, která rodičům umožní osvojit si nové postupy, patřičně je zažít a případně je vyzkoušet ve své vlastní rodině.

Odborná praktická pro dospělé, Vztahy s rodiči

Rozvod, střídavá péče

Novák, T.: Péče o dítě po rozvodu a její úskalí

Tato kniha se snaží účinně poradit, jak zvládnout obtížnou životní zkoušku a nezpůsobit trauma svým dětem. Autor se detailně věnuje různým formám porozvodové péče o děti, které rozvádějícím se manželům umožní zůstat dobrými rodiči.

Odborná praktická pro dospělé, Rozvod

Novák, T.: Střídavá péče o dítě: Zájem dítěte především

Knížka vychází z praxe, je určena především potenciálním zájemcům o zmíněnou formu péče i rodičům, kteří již děti ve střídavé péči mají. Využijí ji i psychologové a pedagogové.

Odborná praktická pro dospělé, Střídavá péče

Nemoc blízké osoby, smrt blízké osoby

Skočilková, M.: Viola

Cestu na Nový Zéland zhatí Marice tragická smrt její sestry Violy a jejího manžela. Marika se najednou musí postarat o malou neteř Violku a její život nabírá naprosto jiný směr.

Beletrie pro dospělé, Smrt blízké osoby

Remen, R. N.: Obejmout život

Příběhy o nemoci a uzdravení. Kniha přináší životní příběhy plné moudrosti, příběhy o ztrátách, bolesti, moci a bezmoci, o odvaze, o naději, uzdravení, samotě a mezilidských vztazích.

Beletrie pro dospělé, Nemoc blízké osoby

Kubíčková, N.: Zármutek a pomoc pozůstalým

Odborná a velmi lidská kniha o průběhu a intenzitě truchlení, o možné pomoci truchlícím, o tom, co je běžné a co už je patologické prožívání ztráty, jak poznáme přehnaný smutek, jaké jsou osvědčené cesty k překonání zármutku.

Odborná praktická pro dospělé, Smrt blízké osoby

Goldman, L.: Jak s dětmi mluvit o smrti

Smrt je náročné téma, zejména pokud s ním přicházejí děti. Autorka se zabývá myšlenkami na smrt a pocity, které v souvislosti s ní děti prožívají.

Odborná praktická pro dospělé, Problémy v rodině, Smrt blízké osoby

Dětské domovy, náhradní rodina

Setinský, S., Ašta šmé: To už je všechno smazaný

Komiksový příběh vypráví Tereza. Vyrůstla v adoptivní rodině a její raná minulost, kterou si sama nepamatuje, jí léta komplikovala život.

Beletrie pro dospělé, Adopce, Odlišný původ, Romové

Loubat, F., Ašta šmé: Nebud' jak gádžo!

Michal, protagonista dokumentárního komiksu, vyrůstal v ústavu. Svoje rodiče a jejich prostředí poznává až po letech a dozvídá se, že byl odebrán ze sociálních důvodů. Klade si otázku, jestli jsou takové důvody dostatečné.

Beletrie pro dospělé, Dětské domovy, Chudoba

Pokorný, M., Ašta šmé: Silnější než někdo

Komiks o Honzově životě vznikl na základě jeho vyprávění. Honza se narodil a vyrůstal po ústavech a poté byl léta na ulici. Dnes už žije zakotveněji a o své minulosti vypráví bez příkras.

Beletrie pro dospělé, Dětské domovy, Chudoba

Geislerová, L., Ašta šmé: Lili a dvě mámy

Komiks pojednává o patnáctileté dívce, která žije v pěstounské rodině a předtím strávila několik let v dětském domově. Nyní vypráví o sobě, své původní rodině i svém současném životě.

Beletrie pro dospělé, Náhradní rodina, Násilí

Soukupová, H.: Prožívat několik životů: Deset let v osudech pěstounských rodin

Autentická svědectví z pěstounských rodin, zachycená v této knize v časovém rozmezí deseti let, jsou pokusem o nezkraslený pohled na pěstounskou péči, její potřebnost a smysl, ale i na úskalí, která s sebou přináší.

Beletrie pro dospělé, Náhradní rodina, Deprivace

Zezulová, D.: Domov je místo, odkud tě nevyhodí: ... ani když vyrostěš

Autorka v novele popisuje svou zkušenost s adopcí dětí z dětských domovů. Kniha hýří vtipnými historkami, ale také vhná do očí slzy. Nutí k přemýšlení o životních hodnotách.

Beletrie pro dospělé, Náhradní rodina

Žilinčíková, D.: Až se narodíš, budeš doma

Kniha přináší působivé a čtivé příběhy těhotných žen, které zvažují, zda se svého dítěte po porodu vzdát, a dětí, které se takovým ženám narodily.

Beletrie pro dospělé, Náhradní rodina

Amalthea: Život v příběhu – kniha vytvořená dětmi z NRP

Největším problémem nás dětí v náhradní rodině je porozumět tomu, co bylo důvodem odmítnutí naší biologickou rodinou.

Beletrie pro dospělé, Náhradní rodina

Janáková, L.: Sama bych se v nebi bála

Ve svých pěti letech přišla Eliška do náhradní rodiny. Od začátku byla dítětem se zvláštními projevy a trvalo dlouho, než jí byla stanovena diagnóza. Právě o hledání diagnózy a o sžívání se s Eliškou je tato kniha.

Odborná praktická pro dospělé, Náhradní rodina, Deprivace

Gabriel, Z., Novák, T.: Psychologické poradenství v NRP

Publikace odpovídá na řadu otázek: Jak vlastně probíhá osvojení či přijetí dítěte do pěstounské péče? Podle jakého principu jsou vybírány děti? Jak připravit dítě na vstup do rodiny? Čeho je třeba se vyvarovat, na co si dát pozor, co neopomenout?

Odborná praktická pro dospělé, Náhradní rodina

Archerová, C.: Dítě v náhradní rodině

Výchova dětí v náhradní rodině má řadu specifíků a přináší řadu problémů. Právě na ně odpovídá praktická příručka s radami rodičům pro výchovu adoptovaného dítěte nebo dítěte v pěstounské péči.

Odborná praktická pro dospělé, Náhradní rodina

Frantíková, J.: Dospívající dítě v náhradní rodině

Publikace je určena náhradním rodičům, kteří vychovávají dítě v pubescentním či adolescentním věku. Obsahuje mnoho inspirujících příběhů a doporučení, jak tuto nelehkou etapu zvládnout.

Janáková, L.: Dary se přece nevracejí: Příběh atypické pěstounské rodiny

Rodiny vznikají různým způsobem – tahle se prostě našla. Kniha je o radostech a úskalích pěstounské péče z pohledu ženy, která se stala opatrovnici dvou starších děvčat.

Odborná praktická pro dospělé, Náhradní rodina

Janáková, L.: Sama bych se v nebi bála: příběh dítěte s Aspergerovým syndromem v náhradní rodině

O prvních dvou dětech, které přišly do její rodiny, napsala Ludmila Janáková knihu Dary se přece nevracejí. Volné pokračování této knihy je o třetí holčičce, která přišla do rodiny ve svých pěti letech.

Odborná praktická pro dospělé, Náhradní rodina, Poruchy autistického spektra

Purvis, K. B., Cross, D. R., Sunshine, W. L.: Dítě v nové rodině

Ústřední postavou publikace je adoptované dítě v nové – náhradní rodině. Kniha poskytuje praktické rady jak rodičům, kteří se rozhodli poskytnout dítěti nový domov, tak profesionálním pracovníkům, kteří jim v této péči pomáhají.

Odborná praktická pro dospělé, Náhradní rodina

Schoolerová, J. E.: Adopce, vztah založený na slibu: Užitečné rady a postřehy pro adoptivní rodiče a pěstouny

Kniha je určena adoptivním a pěstounským rodinám, které se vyrovnávají s nevšedními situacemi, jež se dotýkají jak rodičů, tak adoptovaných i biologických dětí.

Odborná praktická pro dospělé, Náhradní rodina

Kolouchová, J., Matějček, Z.: Osvojení a pěstounská péče

V této populárně-naučné publikaci se dočtete o problematice náhradní rodinné péče, o vývoji vztahů dětí a náhradních rodičů, o tom, jak se napravuje narušený psychický vývoj, co dítěti říct a co neříkat atd.

Odborná praktická pro dospělé, Náhradní rodina

Roháček, M. at al.: Zvykáme si jeden na druhého aneb nová náhradní rodina v procesu adaptace

Tato publikace rozebírá problematiku náhradního rodičovství – pěstounské péče i osvojení – a přibližuje čtenáři situace, s nimiž se náhradní rodiče nejčastěji setkávají.

Odborná praktická pro dospělé, Náhradní rodina

Uhlířová, V.: Dítě ve výchově příbuzných

Publikace je určena prarodičům, tetám a strýcům, sourozencům a dalším příbuzným, kteří vychovávají děti ze své rodiny. Příručka obsahuje rady a doporučení, kterými se mohou pečující osoby při výchově dítěte inspirovat.

Zezulová, D.: Pěstounská péče a adopce

Kniha se zabývá motivací náhradních rodičů, vysvětluje rozdíly mezi adopcí a pěstounskou péčí a zmiňuje se i o hostitelské péči. Rodičům, kteří se chystají na přijetí dítěte, nabízí rady, jak se na to dobře připravit. Zabývá se vztahy přijatého dítěte s ostatními členy rodiny.

Odborná praktická pro dospělé, Náhradní rodina

Sociopatologické jevy

Alkoholismus

Wallsová, J.: Skleněný zámek

Jeannette, budoucí literátka, vyrůstá v rodině alternativně smýšlejících rodičů na okraji americké společnosti. Táta má problém s alkoholem. Jeannette ani její sourozenci nedostávají potřebnou péči – mají občas hlad, pořád se stěhují a mění školy, nad zneužitím Jeannette máma jenom mávne rukou.

Beletrie pro dospělé, Alkoholismus, Zneužívání

Ühlinger, C., Tschui, M.: Když někdo blízký pije

Alkoholismus je diagnostikován u 300 000 lidí v Česku. Pro jejich blízké – partnery, děti, rodiče – se soužití s alkoholikem stává utrpením. Právě jim, blízkým lidem alkoholiků, je určena tato kniha.

Odborná praktická pro dospělé, Alkoholismus

Drogy

Bernard, M.: Drogová závislost a rodina

Jednotlivé kapitoly popisují vliv užívání návykových látek na členy rodiny a dopad na ostatní její příslušníky, a to nejen z pohledu odborníků, ale skrze citace také z pohledu blízkých drogově závislých lidí.

Odborná praktická pro dospělé, Drogy

Christiane, F.: Můj druhý život

Tato kniha navazuje na autobiografickou knihu *My děti ze stanice ZOO*. Christiane už překročila padesátku, popisuje vztah ke svému synovi, koloběh odvykání a opětovné závislosti. Aby mohla fungovat, je na metadonové léčbě.

Beletrie pro dospělé, Drogy

Keulsová, Y.: Matka Davida S., narozeného 3. července 1959

Kniha je určena především rodičům a lidem pracujícím v pomáhajících profesích. Popisuje prožívání rodičů a celé rodiny závislého člověka, osamělost i snahu o sestavení podpůrné skupiny v době, kdy povědomost o drogách i o terapeutických metodách léčby závislosti byla nízká.

Beletrie pro dospělé, Drogy

Násilí

Elliot, J., Place, M.: Dítě v nesnázích

Jedná se o přehled potíží dětí z pohledu klinického psychologa a psychiatra. Zahrnuje prožitek traumatu, nemoci, školní obtíže, poruchy příjmu potravy, deprese, sexuální zneužití, alkohol nebo drogy.

Odborná teoretická pro dospělé, Alkoholismus, Drogy, Násilí, Sexuální zneužívání

Ševčík, D., Špatenková, N.: Domácí násilí

V knize se dočtete o různých podobách domácího násilí a jeho výskytu v Česku, o projevech chování a jednání násilím ohrožených osob a osob násilnických i o systému pomoci ohroženým osobám. Publikace obsahuje kazuistiky.

Odborná praktická pro dospělé, Domácí násilí

Psychika a psychické potíže dítěte

Praško, J., Hájek, T.: Stop traumatickým vzpomínkám

Neléčená velká nárazová emoční zranění můžou vyústit v posttraumatickou poruchu. O jejích projevech, léčbě i přístupu dotyčného a jeho blízkých k této nemoci pojednává tato kniha.

Odborná praktická pro dospělé, Trauma

Praško, J., Prašková, H.: Proti stresu krok za krokem

Brožurka je manuálem pro lidi, kteří trpí stresem. Obsahuje konkrétní kroky a postupy k porozumění jednotlivým stresorům a jejich odbourávání. Uváděna je i řada příběhů a doplňujících cvičení.

Odborná praktická pro dospělé

Plummer, D. M.: Hry pro rozvoj všímavosti u dětí

Publikace obsahuje teoretické a praktické základy mindfulness a soubor 40 her a aktivit určených k rozvoji zaměření pozornosti, soustředění a ke zklidnění dítěte v oblasti tělesné a duševní.

Odborná praktická pro dospělé

Miková, Š., Stang, J.: Typologie osobnosti u dětí

Osobnost dítěte je zde popisována na základě typologie MBTI. Autorky přibližují vnímání a prožívání dětí jednotlivých typů a uvádějí postupy, jak s nimi pracovat a jak je zohledňovat nejen ve škole.

Odborná praktická pro dospělé

Sociální vyloučení

Chudoba

Kol. aut.: Já to doufejme něk zmáknou

Slohové práce dětí z předměstí Neapole jsou plné nechtěného kouzla dětských chyb, ale také neotřelých postřehů o světě, ve kterém chudí lidé žijí.

Beletrie pro dospělé, Chudoba

Wallsová, J.: Skleněný zámek

Jeannette vyrůstá v rodině umělecky zaměřených a alternativně smýšlejících rodičů na okraji americké společnosti. Často se stěhují, Jeannette často střídá školy, nemá co na sebe, co jíst. Až v šestnácti odjede do New Yorku, kde se postaví na vlastní nohy a začne psát.

Beletrie pro dospělé, Chudoba

Sociální znevýhodnění a pedagogika

Coufal, M.: Dramatická výchova pro žáky se sociálním znevýhodněním

Autor článku prezentuje možnosti a přínosy využití dramatické výchovy (jak jako samostatného předmětu, tak i v pozici „pouhé“ vyučovací metody) u žáků se sociálním znevýhodněním.

Odborná praktická pro dospělé, Sociální znevýhodnění a pedagogika

Němec, Z. a kol.: Asistentce ve vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Metodická příručka vychází ze zkušeností školních asistentek a popisuje práci asistentů ve vzdělávání žáků pocházejících ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí.

Odborná praktická pro dospělé, Sociální znevýhodnění a pedagogika

Elish-Piper, L., L'allier, S. K.: Examining the Relationship between Literacy Coaching and Student Reading Gains in Grades K-3

Studie prezentuje dílčí poznatky z iniciativy „Reading First“ – v rámci této iniciativy byla ve školách s převahou minoritních a sociálně znevýhodněných žáků zavedena

pozice literárních koučů, kteří vedli učitele a konzultovali s nimi postupy práce s žáky i dílčí pokroky žáků.

Odborná teoretická pro dospělé, Sociální znevýhodnění a pedagogika

Konstantopoulos, S.: Effects of Teachers on Minority and Disadvantaged Students' Achievement in the Early Grades

Článek interpretuje výsledky čtyřletého projektu z 2. pol. 90. let 20. století v 79 základních školách v Tennessee, který byl zaměřen na zjišťování vlivu učitele v jednom roce výuky na výkony sociálně znevýhodněných a etnicky minoritních žáků v následujících letech.

Odborná teoretická pro dospělé, Sociální znevýhodnění a pedagogika

Raag, T., Kusiak, K., Tumilty, M., Kelemen, A., Berheimer, H., Bond, J.: Reconsidering SES and gender divides in literacy achievement: Are the gaps across social class and gender necessary?

Článek popisuje výzkum připravenosti na čtenářství u sociálně znevýhodněných předškoláků v Maine v USA. Cílem bylo rozpoznat důležité faktory čtenářské připravenosti a jak s nimi pracovat.

Odborná teoretická pro dospělé, Sociální znevýhodnění a pedagogika

Stahl, S. A., Yaden, D. B.: The Development of Literacy in Preschool and Primary Grades: Work by the Center for the Improvement of Early Reading Achievement

Článek shrnující poznatky ze studií realizovaných v USA Centrem pro zlepšování výkonnosti v raném čtení v prostředí předškolního vzdělávání a na prvním stupni základních škol.

Odborná teoretická pro dospělé, Sociální znevýhodnění a pedagogika

Strand, S.: Surveying the views of pupils attending supplementary schools in England

Studie zaměřená na význam „doplňkových“ (sobotních) škol a jejich vnímání žáky ve Velké Británii, s důrazem na přínos těchto škol ve vzdělávání sociálně znevýhodněných žáků a žáků s odlišným mateřským jazykem.

Odborná teoretická pro dospělé, Sociální znevýhodnění a pedagogika

Williams, L. M.: Book Selections of Economically Disadvantaged Black Elementary Students

Článek popisuje výzkum, jehož cílem bylo zjistit, jaký druh knih a podle jakých kritérií si vybírají socioekonomicky znevýhodnění žáci černé pleti z několika základních škol na americké Floridě.

Odborná teoretická pro dospělé, Sociální znevýhodnění a pedagogika

Odlíšné kulturní zázemí dítěte

Život ve dvou kulturách, odlišný původ

Buryánek, J. (ed.): Interkulturní vzdělávání – příručka nejen pro středoškolské pedagogy.

Rozsáhlá publikace pojednává o kultuře a multikulturalismu, předsudcích a stereotypch, vybraných menšinách žijících v ČR a jejich kulturních specifikách.

Odborná praktická pro dospělé, Romové, Vietnamci, Muslimové, Cizinci, Odlíšný původ, Život ve dvou kulturách

Kol. aut. META, o. s.: Žáci s odlišným mateřským jazykem v českých školách

Publikace přibližuje právní rámec žáků s OMJ, ale především nabízí praktické rady a zkušenosti se začleňováním žáků s OMJ, s výukou češtiny jako cizího jazyka, ukazuje, jak může probíhat první rozhovor s rodiči nebo první dny dítěte ve škole.

Odborná praktická pro dospělé, Odlíšný mateřský jazyk, Cizinci

Moree, D., VARIANTY: Než začneme s multikulturní výchovou

Kniha ukazuje cestu, jak začleňovat multikulturní výchovu do výuky, jak může pedagog pracovat se svou osobní zkušeností a po jednotlivých krocích bezpečně plánovat konkrétní hodinu.

Odborná praktická pro dospělé, Odlíšný původ, Cizinci, Romové, Vietnamci

Morvayová, P., Moree, D.: Dvakrát měř, jednou řež

Příručka multikulturní výchovy podle osobnostního, transkulturního přístupu nabízí řadu konkrétních technik a návodů pro práci ve třídě.

Odborná praktická pro dospělé, Odlíšný původ, Romové

Šindelářová, J., Škodová, S.: Metodika práce s žáky-cizinci v základní škole

V knize se autorky zabývají interkulturní komunikací, metodickými pokyny k začleňování žáků–cizinců a metodami práce s nimi.

Odborná praktická pro dospělé, Odlíšný původ

Šišková, T. a kol.: Menšiny a migranti v České republice

V knize jsou z demografického, sociálně psychologického a historického hlediska představeny jednotlivé významné skupiny migrantů v ČR (Ukrajinci, Rusové, Albánci, Afghánci, Vietnamci atd.) Závěrečná kapitola je věnována Romům.

Odborná praktická pro dospělé, Odlíšný původ

Varianty a kol.: 10krát s MKV – Metodické listy pro výuku multikulturní výchovy dle osobnostního přístupu

Jedná se o 10 aktivit na MKV pro ZŠ i SŠ podle osobnostního přístupu, který klade důraz na reálné zkušenosti a příběhy lidí žijících v multikulturním prostředí a práci s

tím, jakým způsobem různé kulturní vlivy působí na každého člověka a spoluvytvářejí jeho identitu.

Odborná praktická pro dospělé, Cizinci

Hvistendahl, R., Roe, A.: The Literacy Achievement of Norwegian Minority Students
Studie prezentuje čtenářské výsledky žáků z minoritních skupin (žáků s odlišným mateřským jazykem) ze čtyř zemí (Dánska, Německa, Norska a Švédska) tak, jak vyplynuly z mezinárodního šetření PISA z roku 2000.

Odborná teoretická pro dospělé, Odlišný mateřský jazyk

Romové

Lee, R.: Mizernej cigoš

Rom z pěstounské péče a Rom z východní Evropy na své pouti Kanadou 60. let.

Beletrie pro dospělé, Život ve dvou kulturách, Odlišný původ, Romové

Setinský, S., Ašta šmé: To už je všechno smazaný

Komiksový příběh pětadvacetileté Terezy vznikl na základě vyprávění skutečné osoby. Tereza vyrostla v adoptivní rodině a její raná minulost, kterou si sama nepamatuje, po léta komplikovala život jí i jejímu okolí.

Beletrie pro dospělé, Odlišný původ, Romové

Maximoff, M.: Sudba Ursitorů

Milostný příběh dvou mladých lidí pocházejících ze dvou zneprátených romských rodů odehrávající se v Rumunsku v blíže neurčené historické epoše. Dozvíme se o dřívějším životě olašských Romů, nahlédneme do praxe čarodějnictví.

Beletrie pro dospělé, Odlišný původ, Život ve dvou kulturách, Romové

Giňa, A.: Paťiv. Ještě víme, co je úcta

Průřez Giňovým celoživotním dílem nás prostřednictvím vyprávění o jeho romských známých provede od předválečné osady přes válečné události do Rokycan po válce a odtud až téměř do současnosti.

Beletrie pro dospělé, Odlišný původ, Život ve dvou kulturách, Romové

Kol. autorů: Slunce zapadá už ráno

Kniha sestává z próz čtyř romských autorek. Jedná se o biografické, autobiografické i fiktivní příběhy žen v (tradiční) romské komunitě i mimo ni.

Beletrie pro dospělé, Odlišný původ, Život ve dvou kulturách, Romové

Kol. aut.: Otcův duch a jiné povídky romských autorů

Desítky povídek současných romských autorů jsou tematicky různorodé, často ale vycházejí ze života autorů anebo jejich blízkých.

Beletrie pro dospělé, Romové

Ferková, E.: Ještě jedno, Lído

Povídky zachycují vzpomínky na reálnou osobu, rokycanského bezdomovce, jeho karamboly i umění vyprávět, kterým proslul nejen mezi Romy.

Beletrie pro dospělé, Romové

Kol. aut.: Moji milí

Sbírka zahrnuje desítky vzpomínek a vzpomínkových povídek od současných romských autorů. Texty spojuje tematické zaměření – vzpomínání na blízké, většinou prarodiče, ale i na další příbuzné a známé z romského prostředí. Vzpomínání velmi žije i jako útvar orální historie, stejně tak se silně prosazuje v romské literatuře.

Beletrie pro dospělé, Romové

Husák, L.: Žurka

Debut romského autora se odehrává v téměř mytickém světě, i když odráží i rané vzpomínky na život v romské osadě.

Beletrie pro dospělé, Romové

Lacková, E.: Narodila jsem se pod šťastnou hvězdou

Životopisný příběh první romské vysokošolačky v ČSR začíná před II. světovou válkou v chudé osadě na východě Slovenska. Proticikánské zákony Slovenského štátu zažívá autorka už jako mladá nevěsta. V 50. letech nejchudší romské osady už jenom navštěvuje – jako osvětová pracovnice.

Beletrie pro dospělé, Život ve dvou kulturách, Romové

Pape, I.: Jak pracovat s romskými žáky. Příručka pro učitele a asistenty pedagogů.

Stručná praktická příručka představuje vnitřní i vnější svět romského dítěte a možnosti dobré praxe při práci s romskými žáky ve školách.

Odborná praktická pro dospělé, Romové

Fónadová, L.: Nenechali se vyloučit

Kniha popisuje na základě sociologických dat a rozhovorů s aktéry strategie a okolnosti života Romů, kterým se podařil společenský vzestup.

Odborná praktická pro dospělé, Romové

Romea: Druhá směna

Publikace je k dispozici volně ke stažení i v knižní podobě. Má dvě části – Jak využívat dějiny Romů a Jak využívat literaturu Romů ve výuce na 2. stupni ZŠ. Obsahuje stručné faktografické úvody, aktivity a dokumentační materiály.

Odborná praktická pro dospělé, Romové

Kol. aut.: Rozumnění

Praktická kniha obsahující úvod pro pedagogy nabízí množství ukázek z romské literatury a návrhů, jak s nimi pracovat, včetně konkrétních aktivit.

Odborná praktická pro dospělé, Romové

Šotolová, Eva: Vzdělávání Romů

Více teoretická publikace představuje historii Romů v České republice a dále se soustředí na specifika vzdělávání romských žáků s důrazem na potřebu zachování jejich vlastní minoritní kultury.

Odborná teoretická pro dospělé, Romové

Bořkovicová, M: Romský etnolekt češtiny

Jedná se o případovou studii romského etnolektu češtiny. Zahrnuje jazykový popis i sociolingvistickou část o funkcích a rozšíření etnolektu.

Odborná teoretická pro dospělé, Romové

Moravcová, M., Bittnerová, D.: Etnické komunity: Romové

Monografie se zabývá pozicí Romů z jejich pohledu i z pohledu většinové populace, přibližuje život Romů ve vyloučených lokalitách a zvláštní pozornost věnuje otázce socializace mladé generace v kontextu majoritních institucí.

Odborná teoretická pro dospělé, Romové

Fraser, A.: Cikáni

Kniha shrnuje historické i kulturní poznatky o Romech ve světě s důrazem na Evropu.

Odborná teoretická pro dospělé, Romové

Vietnamci**Nguyen Jirásková, D.: Banánové dítě**

Česká Vietnamka píše o sobě ve Vietnamu, o sobě v Česku, o Češích, o boji se stereotypy, o tom, jak pro některé Vietnamce je málo vietnamská, zatímco pro Čechy je ta Vietnamka.

Beletrie pro dospělé, Život ve dvou kulturách, Odlišný původ, Vietnamci

Čermík, J. a kol.: S vietnamskými dětmi na českých školách

Kolektivní monografie přibližuje čtenářům kulturní, jazyková a sociální specifika vietnamských dětí a jejich rodin.

Odborná praktická pro dospělé, Vietnamci

Vyskočilová, V.: Pohádka a multikulturní výchova

Článek se v úvodní části zabývá obecnou charakteristikou multikulturní výchovy a postavením vietnamské menšiny v České republice, hlavním obsahem článku ale jsou: základní vymezení vietnamských pohádek a témat v nich obsažených, srovnání

dějové struktury vietnamských a českých pohádek a podrobný popis konkrétního příkladu využití vietnamské pohádky v multikulturní výchově.

odborná praktická pro dospělé, Vietnamci

Rasismus

Stojka, C.: Žijeme ve skrytu

Cejka Stojka, rakouská Romka, prošla jako dítě několika nejhoršími nacistickými koncentračními tábory. Válku naštěstí přežila a čtyřicet let poté o ní v této knize podává jako první z rakouských Romů svědectví.

Beletrie pro dospělé, Rasismus, Romové

Nečas, C.: Holokaust českých Romů

Přehledová kniha předního historika romského holokaustu.

Odborná teoretická pro dospělé, Romové

Příloha 3 – Přehled témat

Dítě a škola

Vztahy
Dítě a vrstevníci
Šikana
Problémy s autoritou
Nová škola
Zdravotní znevýhodnění
Poruchy učení
ADHD
Poruchy autistického spektra
Nadané dítě

Dítě dospívá

Sexuální identita
Osamělost
Puberta
Problémy se vzhledem

Problémy v rodině

Vztahy v rodině
(Vztahy s rodiči; Hledání rodiče; Despotický rodič; Vztahy se sourozenci)
Rozvod, střídavá péče
Náhradní péče
Adopce
Dětské domovy
Nemoc blízké osoby
Psychiatrické onemocnění v rodině
Smrt blízké osoby

Psychika a psychické potíže dítěte

Nedostatek sebedůvěry
Vztek

Sebevražda
Tourettův syndrom
Sociální fobie
Sebepoškozování
Obsedantně kompulzivní porucha
Trauma
Deprese
Deprivace

Sociopatologické jevy

Alkoholismus
Drogy
Gamblerství
Násilí
Sexuální zneužívání

Sociální vyloučení

Chudoba
Sociální vyloučení
Sociální znevýhodnění a pedagogika
Nezaměstnanost

Odlišné kulturní zázemí dítěte

Život ve dvou kulturách
Odlišný původ
Cizinci
Romové
Vietnamci
Muslimové
Rasismus
Odlišný mateřský jazyk

Příloha 4 – Bibliografické údaje

Bibliografické údaje všech v příručce zmíněných knih a článků

Pozn.: Pokud titul vyšel ve více vydáních, uvádíme bibliografické údaje toho nejnovějšího.

ALBERTALLI, Becky. *Já, Simon*. Vydání druhé. Přeložil Anna VRBOVÁ. Praha: Euromedia, 2017. Yoli. ISBN 978-80-7549-737-6.

AMALTHEA: Život v příběhu – kniha vytvořená dětmi z NRP.

http://www.amalthea.cz/data/File/metodiky%20ke%20stazeni/Zivot_v_pribehu.pdf

ARCHER, Caroline. *Dítě v náhradní rodině: [nejčastější problémy při výchově mladších dětí v náhradní rodině]*. Přeložil Petra VLČKOVÁ. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-578-4.

ASHER, Jay. *Třináctkrát proto*. 2. vydání. Přeložil Lumír MIKULKA. V Praze: Coobook, 2017. ISBN 978-80-7544-419-6.

ATTWOOD, Tony. *Aspergerův syndrom: porucha sociálních vztahů a komunikace*. Vyd. 2. Přeložil Dagmar BREJLOVÁ. Praha: Portál, 2012. Speciální pedagogika (Portál). ISBN 978-80-262-0193-9.

BAUER, Michael Gerard. *Neříkejte mi Izmael*. V Praze: Albatros, 2011. ISBN 978-80-00-02634-3.

SHUMSKY, Ron, Susan M. ISLASCOX a Rob BELL. *Jak přežít, když si nevím rady se školou: rádce pro děti, které nevědí, jak se učit*. Přeložil Petra DIESTLEROVÁ. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0907-2.

BARNARD, Marina. *Drogová závislost a rodina*. Praha: Triton, 2011. ISBN 978-80-7387-386-8.

BLOBEL, Brigitte. *Ty máš ale odvalu!*. Ilustroval Zdeněk NETOPIIL, přeložil Jiří STACH. Praha: Amulet, 1999. Klíček. ISBN 80-86299-16-3.

PODLAHOVÁ BOŘKOVCOVÁ, Marie. *Romský etnolekt češtiny: případová studie*. Praha: Signeta, 2006. Droma. ISBN 80-903325-3-6.

BOYD, Brenda. *Výchova dítěte s Aspergerovým syndromem: 200 nápadů, rad a strategií*. Vydání druhé. Přeložil Miroslava JELÍNKOVÁ. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1148-8.

BOYNE, John. *Kromobyčejná pouť Barnabyho Brocketa*. Ilustroval Oliver JEFFERS, přeložil Petr ŠTÁDLER. Praha: Slovart, 2017. Brio. ISBN 978-80-7529-390-9.

BRAHMACHARI, Sita. *Artyčoková srdíčka*. Přeložil Barbara HAJNÁ. Praha: Slovart, 2016. Brio. ISBN 978-80-7529-015-1.

BRAT, Roman. *Zlo nemá na kouzlo: historky o slušňácích a podrazácích*. Ilustroval Michal TINÁK UHRÍN, přeložil Ivona BŘEZINOVÁ. Brno: CPress, 2015. ISBN 978-80-264-0721-8.

BROOKS, Ben. *Příběhy pro kluky, kteří se nebojí být výjimeční: pravdivé příběhy úžasných mužů, kteří učinili svět lepším*. Ilustroval Quinton WINTER, přeložil Ivana RYBECKÁ, přeložil Lucie KELLNEROVÁ KALVACHOVÁ. Praha: Presco Group, 2018-. Ella & Max. ISBN 978-80-88276-44-9.

BROSGOL, Vera. *Anin duch*. Praha: Argo, 2012. ISBN 978-80-257-0596-4.

BRZÁKOVÁ, Pavlína. *Kryštof ÁDéHáDě*. Ilustroval Petr HEROLD. Praha: Eminent, 2018. ISBN 978-80-7281-521-0.

- BŘEZINOVÁ, Ivona. *Holky na vodítku – jmenuji se Alice*. Ilustroval DANGLÁR. Praha: Albatros, 2002. ISBN 80-00-01077-1.
- BŘEZINOVÁ, Ivona. *Holky na vodítku – jmenuji se Ester*. Ilustroval DANGLÁR. Praha: Albatros, 2002. ISBN 80-00-01047-X.
- BŘEZINOVÁ, Ivona. *Holky na vodítku: jsem bulimička*. 3. vydání. V Praze: Albatros, 2018. ISBN 978-80-00-05160-4.
- BŘEZINOVÁ, Ivona. *Lauro, ty jsi ale číslo*. Praha: Bambook, 2016. ISBN 978-80-247-5655-4.
- BŘEZINOVÁ, Ivona. *Ňouma z áčka*. Ilustroval Anna MASTNÍKOVÁ. V Praze: Albatros, 2018. ISBN 978-80-00-05170-3.
- BŘEZINOVÁ, Ivona. *Ťapka, kočka stěhovavá*. Ilustroval Darina KRYGIEL. Praha: Albatros, 2017. Má to háček. ISBN 978-80-00-04861-1.
- BŘEZINOVÁ, Ivona. *Útěk Kryšpína N*. Ilustroval Barbora KYŠKOVÁ. V Praze: Albatros, 2014. ISBN 978-80-00-03712-7.
- BUCKLEY, Michael. *Ekzoti: elitní komando záchrany, obrany a tajné intervence*. Ilustroval Ethen BEAVERS. Praha: Mladá fronta, 2012. ISBN 978-80-204-2620-8.
- BUREŠOVÁ, Jarmila. *Povím vám o dyslexii: průvodce pro rodinu a přátele*. Ilustroval Aleš ČUMA. Brno: Edika, 2016. Typy pro odborníky. ISBN 978-80-266-0991-9.
- BUREŠOVÁ, Jarmila. *Povíme vám o dysortografii a dysgrafii: průvodce pro rodinu a přátele*. Brno: Edika, 2017. Typy pro odborníky. ISBN 978-80-266-1106-6.
- HORVÁTHOVÁ, Jana, BURYÁNEK, Jan, ed. *Interkulturní vzdělávání: příručka nejen pro středoškolské pedagogy*. Praha: Lidové noviny, c2002. ISBN 80-7106-614-1.
- BURYÁNEK, Jan, ed. *Interkulturní vzdělávání II.: doplněk k publikaci Interkulturní vzdělávání nejen pro středoškolské pedagogy*. Praha: Člověk v tísní, 2005. ISBN 80-903510-5-0.
- CARTER, Forrest. *Škola Malého stromu: skutečné události*. 4. vyd. Přeložil Lubomír MIŘEJOVSKÝ. Praha: Kalich, 2012. ISBN 978-80-7017-187-5.
- CIPROVÁ, Oldřiška. *Deník praštěný ségry a šíleného bráchy*. Ilustroval Lenka NĚMCOVÁ. Praha: Bambook, 2015. ISBN 978-80-247-5781-0.
- CIPROVÁ, Oldřiška. *Zhubni a nezblbni!*. Ilustroval Lenka NĚMCOVÁ. Praha: Bambook, 2016. ISBN 978-80-271-0098-9.
- CONAGHAN, Brian. *Když pan Pes kousne*. Přeložil Dominika KŘEŠŤANOVÁ. Praha: Argo, 2016. ISBN 978-80-257-1798-1.
- Coufal, Miroslav. *Dramatická výchova pro sociálně znevýhodněné romské žáky. Komenský: časopis pro učitele základní školy, 2007-2008, 132(1), s. 3–6. ISSN 0323-0449*
- COVEY, Sean. *7 návyků šťastných dětí*. 3. vydání. Ilustroval Stacy CURTIS, přeložil Aleš LISA. Praha: Zastoupení společnosti FranklinCovey v ČR a SR, 2017. ISBN 978-80-905657-1-5.
- ČAGÁNEK, Michal a Blanka NOVÁ. *Malá*. Ilustroval Markéta KOTKOVÁ. V Nezdenicích: Nové Proudý, 2012. ISBN 978-80-905233-0-2.
- ČAPKOVÁ, Blanka. *Babi, ty máš nápady!*. Ilustroval David BÖHM. V Praze: Albatros, 2011. ISBN 978-80-00-02840-8.
- ČECHOVÁ, M. - ZIMOVÁ, L.: *Pravopisné problémy žáků – cizinců*. Český jazyk a literatura, roč. 55, č. 2 (2004/2005), s. 59–67.
- ČERNÍK, Jan. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jinočany: H & H, 2006. Multikulturní inspirace. ISBN 80-7319-055-9.

- ČERNÁ, Monika. *10krát s MKV: metodické listy pro výuku multikulturní výchovy dle osobnostního přístupu*. Praha: Člověk v tísni, 2010. ISBN 978-80-87456-07-1.
- ČERNÁ, Olga. *Klárka a 11 babiček*. Ilustroval Alžběta SKÁLOVÁ. Praha: Baobab, 2015. ISBN 978-80-7515-008-0.
- DAHL, Roald. *Karlík a továrna na čokoládu*. Vydání osmé, v Euromedii páté. Ilustroval Quentin BLAKE, přeložil Jaroslav KOŘÁN, přeložil Pavel ŠRUT. Praha: Euromedia Group, 2019. Pikola (Euromedia). ISBN 978-80-7617-348-4.
- DAVIS, Mandy. *Superstar*. Přeložil Jana JAŠOVÁ. V Praze: Cooboo, 2018. ISBN 978-80-7544-591-9.
- DE CARLI, Mercedes Indri. *Nechce se mi učit: [jak řešit problémy s učením]*. 2. vyd. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-241-6.
- VIGAN, Delphine de. *Pouta*. Přeložil Alexandra PFLIMPFLOVÁ. Praha: Odeon, 2018. Světová knihovna (Odeon). ISBN 978-80-207-1847-1.
- DELLAIRA, Ava. *Dopisy na konec světa*. Přeložil Nela KNAPOVÁ. Praha: Euromedia, 2015. Yoli. ISBN 978-80-7549-012-4.
- D'ORTA, Marcello, ed. *Já to doufejme něk zmáknou*. Praha: Baobab, 2009. Mi.Mo. ISBN 978-80-87060-16-2.
- DRIJVEROVÁ, Martina. *Domov pro Martány*. 3. vydání. Ilustroval Eva MASTNÍKOVÁ. V Praze: Albatros, 2019. ISBN 978-80-00-05636-4.
- DVOŘÁKOVÁ, Petra. *Julie mezi slovy*. Ilustroval Katarina GASKO. Brno: Host, 2013. ISBN 978-80-7294-966-3.
- ELIÁŠOVÁ, Irena. *Naše osada: smutné, veselé i tajemné příběhy Romů*. Liberec: Krajská vědecká knihovna v Liberci, 2008. ISBN 978-80-85874-44-0.
- Elish-Piper - L., L'allier, S. K.: *Examining the Relationship between Literacy Coaching and Student Reading Gains in Grades K-3*. The Elementary School Journal, 2011 - journals.uchicago.edu
- ELLIOTT, Julian a Maurice PLACE. *Dítě v nesnážích: prevence, příčiny, terapie*. Praha: Grada, 2002. Psyché (Grada). ISBN 80-247-0182-0.
- EYRE, Linda a Richard M. EYRE. *Jak naučit děti hodnotám*. Vyd. 3. Přeložil Ladislav S. DVOŘÁK. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0399-5.
- F., CHRISTIANE, F., Christiane, Kai HERMANN a Horst RIECK. *My děti ze stanice ZOO*. V nakladatelství OLDAG osmé vydání. Přeložil Zuzana SOUKUPOVÁ. Ostrava: OLDAG, 2018. ISBN 978-80-7411-190-7.
- F., CHRISTIANE, F., Christiane a Sonja VUKOVIC. *Christiane F. - můj druhý život: autobiografie*. Ostrava: OLDAG, 2014. ISBN 978-80-7411-077-1.
- FAVILLI, Elena a Francesca CAVALLO. *Příběhy na dobrou noc pro malé rebelky: 100 výjimečných žen*. Přeložil Alžběta FRANKOVÁ, přeložil Kryštof HEROLD. V Praze: Albatros, 2018. ISBN 978-80-00-05046-1.
- FERKOVÁ, Ilona. *Ještě jedno, Lído!: Kaštánkovy příběhy z herny*. Přeložil Lada VIKOVÁ, přeložil Karolína RYVOLOVÁ. Praha: Kher, 2018. ISBN 978-80-87780-15-2.
- FISHER, Gary L. a Rhoda Woods CUMMINGS. *Jak přežít s poruchami učení: rádce pro děti*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0156-4.
- FIŠAROVÁ, Michaela. *Nikolina cesta*. V Praze: Albatros, 2012. ISBN 978-80-00-02935-1.
- FÓNADOVÁ, Laura. *Nenechali se vyloučit: sociální vzestupy Romů v české společnosti (kvalitativní studie)*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-6574-1.

- FORD, Melanie, Annie FORD, Steven FORD a Jann BLACKSTONE-FORD. *Jak přežít, když se rodiče rozvádějí*. Přeložil Petra DIESTLEROVÁ. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1108-2.
- FRANK, Anne. *Deník*. Vyd. v nakl. Triáda 4., nezměn. Přeložil Miroslav DRÁPAL, přeložil Michaela JACOBSENOVÁ. Praha: Triáda, 2012. Delfín (Triáda). ISBN 978-80-87256-63-3.
- FRANTÍKOVÁ, Jana: *Dospívající dítě v náhradní rodině*. Praha: Občanské sdružení Rozum a Cit, 2008.
- FRASER, Angus M. *Cikáni*. Přeložil Marta MIKLUŠÁKOVÁ. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 1998. ISBN 80-7106-212-X.
- GAARDER, Jostein. *Dívka s pomeranči*. 3. vydání. Přeložil Jarka VRBOVÁ. V Praze: Albatros, 2019. ISBN 978-80-00-05577-0.
- GABRIEL, Zbyněk a Tomáš NOVÁK. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči*. Praha: Grada, 2008. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-1788-3.
- GEISLEROVÁ, Lela. *Lili a dvě mámy*. Praha: Ašta šmé, 2016. Nejisté domovy. ISBN 978-80-906587-2-1.
- GIŇA, Andrej. *Andrej Giňa*. Praha: Triáda, [2014]. Hlasy - edice autorského čtení.
- SLOAN, Holly Goldberg. *Násobky sedmi*. Praha: Knižní klub, 2014. ISBN 978-80-242-4555-3.
- GOLDMAN, Linda. *Jak s dětmi mluvit o smrti*. Přeložil Alice ZAVADILOVÁ. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0819-8.
- GORDON, Thomas. *Škola bez poražených: praktická příručka efektivní komunikace mezi učitelem a žákem*. Přeložil Julie ŽEMLOVÁ. Praha: Malvern, 2015. ISBN 978-80-7530-006-5.
- GORDON, Thomas. *Výchova bez poražených: řešení konfliktů mezi rodiči a dětmi*. Praha: Malvern, 2012. ISBN 978-80-87580-06-6.
- GREEN, John. *Hledání Aljašky*. Vydání čtvrté. Přeložil Veronika VOLHEJNOVÁ. Praha: Euromedia Group, 2019. Yoli. ISBN 978-80-7549-828-1.
- GREEN, John. *Jedna želva za druhou*. Vydání druhé. Přeložil Veronika VOLHEJNOVÁ. Praha: Euromedia, 2019. Yoli. ISBN 978-80-7617-183-1.
- GROLLMAN, Earl A. *Slon v pokoji: o smrti a zármutku pro dospívající*. 2. vydání. Přeložil Lenka KAPSOVÁ. Praha: Cesta domů, 2017. ISBN 978-80-88126-36-2.
- HAND, Cynthia. *Kdybychom se neviděli*. Přeložil Ivana SVOBODOVÁ. V Praze: Cooboo, 2015. ISBN 978-80-7447-950-2.
- HOLUB, Jiří. *Prostě na mě zapoměli*. Praha: JaS, 2015. ISBN 978-80-87654-17-0.
- HORIOT, Hugo. *Císař jsem já*. Přeložil Šárka BELISOVÁ. V Praze: Pasparta, 2018. ISBN 978-80-7432-900-5.
- Hornbacher, Marya. *Na dně : příběh jedné anorexie a bulimie*. Ostrava: Domino, 1998. ISBN 80-86128-25-3.
- HULOVÁ, Alžbeta. *Zpověď jednoho děvčete*. Líbeznice: Víkend, 2012. ISBN 978-80-7222-836-2.
- HVISTENDAHL, R., ROE, A.: *The Literacy Achievement of Norwegian Minority Students*. [Scandinavian Journal of Educational Research](#). Volume 48, 2004 - [Issue 3](#).
- CHBOSKY, Stephen. *Ten, kdo stojí v koutě*. Vydání druhé. Přeložil Vratislav KADLEC. Praha: Slovart, spol. s r.o., 2018. Booklab. ISBN 978-80-7529-722-8.
- JANÁKOVÁ, Ludmila. *Dary se přece nevracejí: příběh atypické pěstounské rodiny*. V Praze: Triton, 2007. ISBN 978-80-7387-028-7.

- JANÁKOVÁ, Ludmila. *Sama bych se v nebi bála--: příběh dítěte s Aspergerovým syndromem v náhradní rodině*. Praha: Triton, 2012. ISBN 978-80-7387-538-1.
- JANOŠOVÁ, Pavlína, Lenka KOLLEROVÁ, Kateřina ZÁBRODSKÁ, Jiří KRESSA a Mária DĚDOVÁ. *Psychologie školní šikany*. Praha: Grada, 2016. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2992-3.
- JEŽKOVÁ, Alena. *Dračí polévka*. Vydání druhé. Ilustroval NIKKARIN. Praha: Tichá srdce, 2017. ISBN 978-80-905851-5-7.
- JUCOVIČOVÁ, Drahomíra a Hana ŽÁČKOVÁ. *Máme dítě s ADHD: rady pro rodiče*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5347-8.
- KAUFMAN, Gershen, Lev RAPHAEL a Pamela ESPELAND. *Jak přežít, když si nevěřím: pomocník k budování zdravého sebevědomí a vnitřní síly*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0730-6.
- KEULS, Yvonne. *Matka Davida S., narozeného 3. července 1959*. 2., nezm. vyd. Přeložil Olga KRIJTOVÁ. Praha: Panorama, 1990. Stopy, fakta, svědectví (Panorama). ISBN 80-7038-057-8.
- KOLEKTIV autorů. *Moji milí: sbírka romské narativní prózy*. Praha: KHER 2014. ISBN 978-80-87780-11-4.
- KOLEKTIV autorů. *Otcův duch a jiné povídky*. Praha: KHER, 2012. ISBN 978-80-87780-00-8.
- KOLEKTIV autorů. *Rozumění*. Praha: KHER, 2013. ISBN: 999-00-000-9261-1.
- KOLEKTIV autorů. *Specifické poruchy učení: dyslexie, dysgrafie, dysortografie*. Brno: Edika, 2014. Rádce pro rodiče a učitele. ISBN 978-80-266-0600-0.
- ELIÁŠOVÁ, Irena, Jana HEJKLÍKOVÁ, Iveta KOKYOVÁ a Eva DANIŠOVÁ. *Slunce zapadá už ráno: sborník současné ženské romské prózy*. Přeložil Karolína RYVOLOVÁ. Praha: Knihovny Václava Havla, 2014. Sešity (Knihovna Václava Havla). ISBN 978-80-87490-55-6.
- KOLUCHOVÁ, Jarmila, MATĚJČEK, Zdeněk, ed. *Osvojení a pěstounská péče*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-637-3.
- KONSTANTOPOULOS, S.: *Effects of Teachers on Minority and Disadvantaged Students' Achievement in the Early Grades*. The Elementary School Journal, 2009 – journals.uchicago.edu.
- KOPSOVÁ, Kamila a Petr KOPS. *Jak se domluvit s tygrem, aneb, Učíme se tygrijsky*. Brno: Edika, 2016. ISBN 978-80-266-1046-5.
- KOLEKTIV autorů. *Specifické poruchy učení: dyslexie, dysgrafie, dysortografie*. Brno: Edika, 2014. Rádce pro rodiče a učitele. ISBN 978-80-266-0600-0.
- KUBÍČKOVÁ (ŠPATENKOVÁ), Naděžda. *Zármutek a pomoc pozůstalým*. Praha: ISV, 2001. Sociologie (ISV). ISBN 80-85866-82-X.
- KUIJER, Guus. *Všehokniha*. Ilustroval Nanako ISHIDA. V Praze: Albatros, 2013. ISBN 978-80-00-03340-2.
- LACKOVÁ, Elena, HÜBSCHMANNOVÁ, Milena, ed. *Narodila jsem se pod šťastnou hvězdou*. Vyd. 3., nezměn. Praha: Triáda, 2010. Delfín (Triáda). ISBN 978-80-87256-20-6.
- LEE, Ronald. *Mizernej cigoš*. Praha: Signeta, 2009. ISBN 978-80-903325-8-4.
- LINDGREN, Astrid. *Bratři Lví srdce*. 4., upr. vyd. Přeložil Jarka VRBOVÁ. Praha: Albatros, 2013. ISBN 978-80-00-03157-6.
- LINDGREN, Astrid. *Pipi dlouhá punčocha*. 10. vydání (v této podobě 1.). Přeložil Josef VOHRYZEK, ilustroval Ingrid VANG NYMAN. Praha: Albatros, 2015. ISBN 978-80-00-03925-1.

- LISÁ, Elena. *Hry k rozvoji sociálních kompetencí žáků 1. stupně ZŠ*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-746-6.
- LOMOVÁ, L., POSPÍŠIL, A., ŠEBOVÁ, B.: *Drom – Komiks o romské historii*. Praha. R-Mosty, o.s. 2010.
- LOUBAT, Františka. *Nebud' jak gádžo!*. Praha: Ašta šmé, 2016. Nejisté domovy. ISBN 978-80-906587-1-4.
- LUDWIG, Benjamin. *Ginny Napořád: nejoriginálnější hrdinka posledních let na cestě za domovem*. Přeložil Radovan ZÍTKO. Praha: Ikar, 2017. ISBN 978-80-249-3414-3.
- MANN, Arne B. *Romský dějepis*. Praha: Fortuna, 2001. ISBN 80-7168-762-6.
- MARTÍNEK, Zdeněk. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5309-6.
- MATĚJČEK, Zdeněk. *Dyslexie: specifické poruchy čtení*. 3. upr. a rozšř. vyd. Jinočany: H & H, 1995. ISBN 80-85787-27-X.
- MAXIMOFF, Matéo. *Sudba Ursitorů*. Praha: Argo, 2007. ISBN 978-80-257-0000-6.
- MAYROCK, Aija. *Jak přežít šikanování*. Přeložil Petra DIESTLEROVÁ. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1006-1.
- MCCLEEN, Grace. *Skvostná země*. Praha: Argo, 2012. ISBN 978-80-257-0693-0.
- MERTIN, Václav a Lenka KREJČOVÁ. *Metody a postupy poznávání žáka: pedagogická diagnostika*. 2., doplněné a aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-014-2.
- MIKOVÁ, Šárka a Jiřina STANG. *Typologie osobnosti u dětí: využití ve výchově a vzdělávání*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0874-7.
- BITTNEROVÁ, Dana a Mirjam MORAVCOVÁ, ed. *Etnické komunity*. Praha: FHS UK, 2013. Agora (Univerzita Karlova). ISBN 978-80-87398-45-6.
- MOREE, Dana, JANSKÁ, Iva, ed. *Než začneme s multikulturní výchovou: od skupinových konceptů k osobnostnímu přístupu*. Praha: Člověk v tísni, 2008. ISBN 978-80-86961-61-3.
- MORVAYOVÁ, Petra a Dana MOREE. *Dvakrát měř, jednou řež: od multikulturní výchovy ke vhledu*. Praha: Člověk v tísni, 2009. ISBN 978-80-86961-86-6.
- MULLIGAN, Andy. *Odpad*. Praha: Argo, 2014. ISBN 978-80-257-1187-3.
- NEČAS, Ctibor. *Holocaust českých Romů*. Praha: Prostor, 1999. ISBN 80-7260-022-2.
- NĚMEC, Zbyněk. *Asistence ve vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním*. Praha: Nová škola, 2014. ISBN 978-80-903631-9-9.
- NGUYEN JIRÁSKOVÁ, Duong. *Banánové dítě: Vietnamka v české džungli*. Ilustroval Barbora BALGOVÁ. Brno: BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0691-1.
- NILSSON, Frida. *Gorila a já*. Přeložil Viola SOMOGYI. Praha: Portál, 2018. Original.
- NIVEN, Jennifer. *Tíha vesmíru: okouzující love story, která vás dostane*. Přeložil Anna KŘIVÁNKOVÁ. Praha: Euromedia Group, 2017. Yoli. ISBN 978-80-7549-264-7.
- NOVÁK, Tomáš. *Péče o dítě po rozvodu a její úskalí*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4110-9.
- NOVÁK, Tomáš. *Sourozenecké vztahy*. Praha: Grada, 2007. Pro rodiče. ISBN 978-80-247-2075-3.
- NOVÁK, Tomáš. *Střídavá péče o dítě: zájem dítěte především*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0342-1.
- NOVÁK, Tomáš a Blanka DVOŘÁČKOVÁ. *Vztah matky a syna*. Praha: Grada, 2008. Pro rodiče. ISBN 978-80-247-2077-7.

- NOVÁK, Tomáš a Blanka DVOŘÁČKOVÁ. *Vztah otce a dcery*. Praha: Grada, 2009. Pro rodiče. ISBN 978-80-247-2078-4.
- NOVÁK, Tomáš. *Vztah otce a syna*. Praha: Grada, 2008. Pro rodiče. ISBN 978-80-247-2079-1.
- NYSTROM, Carolyn: *Dovidenia, Teta Anka*. Porta libri, 2007, ISBN 80-89067-32-8.
- OLLIVIER, Mikaël a Raymond CLARINARD. *E-den*. Přeložil Anna LUKAVSKÁ, přeložil Erik LUKAVSKÝ. Praha: Baobab, 2015. 13½. ISBN 978-80-7515-017-2.
- OLLIVIER, Mikaël. *Život k sežrání*. Praha: Baobab, 2010. 13½. ISBN 978-80-87060-29-2.
- OTEVŘELOVÁ, Hana. *Minipříběhy dětí se specifickými poruchami učení a chování*. Ilustroval Martin OTEVŘEL. [Hvozdnice: Hana Otevřelová, 2013]. ISBN 978-80-260-5127-5.
- PAPE, Iveta: *Jak pracovat s romskými žáky*. Slovo 21, 2007.
- PASCOE, Judy. *Strom*. Brno: Jota, 2011, ISBN ?
- PATTERSON, James a Christopher TEBBETTS. *Můj nejhorší školní rok*. Ilustroval Laura PARK. V Praze: Albatros, 2012. ISBN 978-80-00-02944-3.
- PEROUTKOVÁ, Ivana. *Mia flor: o lásce trochu jinak*. V Praze: Albatros, 2013. ISBN 978-80-00-03102-6.
- PITCHER, Annabel. *Moje sestra žije na krbové římse*. Přeložil Lucie BREGANTOVÁ. Praha: Slovart, 2017. Booklab. ISBN 978-80-7529-395-4.
- PLUMMER, Deborah. *Hry pro rozvoj všímavosti u dětí: mindfulness pro děti 5-12 let*. Přeložil Pavla LE ROCH. Praha: Portál, 2018. ISBN 978-80-262-1308-6.
- POKORNÝ, Marek. *Silnější než někdo*. Praha: Ašta šmé, 2016. Nejisté domovy. ISBN 978-80-906587-0-7.
- PRAŠKO, Ján. *Stop traumatickým vzpomínkám: jak zvládnout posttraumatickou stresovou poruchu*. Praha: Portál, 2003. Rádcí pro zdraví. ISBN 80-7178-811-2.
- PRAŠKO, Ján a Hana PRAŠKOVÁ. *Proti stresu krok za krokem*. Praha: Grada, 2001. Psychologie pro každého. ISBN 80-247-0068-9.
- PREKOP, Jirina a Christel SCHWEIZER. *Neklidné dítě*. Vyd. 3. Přeložil Alžběta SIROVÁTKOVÁ. Praha: Portál, 2013. Rádcí pro rodiče a vychovatele. ISBN 978-80-262-0466-4.
- PROCHÁZKOVÁ, Iva. *Kryštofe, neblbni a slez dolů!*. Praha: Albatros, 2004. Klub mladých čtenářů (Albatros). ISBN 80-00-01326-6.
- PROCHÁZKOVÁ, Iva. *Otcové a bastardi*. Praha: Paseka, 2007. ISBN 978-80-7185-875-1.
- PROCHÁZKOVÁ, Iva. *Únos domů*. 2., upr. vyd. Praha: Albatros, 2006. Klub mladých čtenářů (Albatros). ISBN 80-00-01787-3.
- PROCHÁZKOVÁ, Iva. *Uzly a pomeranče*. Ilustroval Jiří FRANTA. V Praze: Albatros, 2011. ISBN 978-80-00-02820-0.
- PURVIS, Karyn B., David R. CROSS a Wendy Lyons SUNSHINE. *Dítě v nové rodině*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4535-0.
- PYRON, Bobbie. *Srdce smečky*. Přeložil Eva KADLECOVÁ. Brno: CPress, 2017. ISBN 978-80-264-1394-3.
- RAAG, T., Kusiak, K., Tumilty, M., Kelemen, A., Berheimer, H., Bond, J.: *Reconsidering SES and gender divides in literacy achievement: Are the gaps across social class and gender necessary?*. in [Educational Psychology](#) 31(6):1-15 · October 2011.
- RADOSTNÝ, Lukáš. *Žáci s odlišným mateřským jazykem v českých školách*. Praha: Meta - Sdružení pro příležitosti mladých migrantů, 2011. ISBN 978-80-254-9175-1.

- RAŠEK, Antonín. *Handyho dlouhé dobrodružství*. Ilustroval Luděk BÁRTA. Praha: Argo, 1995. ISBN 80-85794-45-4.
- RIEF, Sandra F. *Nesoustředěné a neklidné dítě ve škole: praktické postupy pro vyučování a výchovu dětí s ADHD*. Vyd. 4. Přeložil Lenka STAŇKOVÁ. Praha: Portál, 2010. Speciální pedagogika (Portál). ISBN 978-80-7367-728-2.
- REMEN, Rachel Naomi. *Obejmout život: příběhy o nemoci a uzdravení*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-227-0.
- RIETZLER, S., GROLIMUND, F.: *Jak se úspěšně učit s ADHD*. Bratislava: Noxi, 2018. ISBN 978-80-8111-471-7.
- ROBINSON, Tammy. *Normálně jiní*. Přeložil Ivana SVOBODOVÁ. Praha: Cosmopolis, 2018. ISBN 978-80-271-0783-4.
- ROGGE, Jan-Uwe. *Děti potřebují hranice*. Vydání šesté. Přeložil Alžběta SIROVÁTKOVÁ. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1152-5.
- ROHÁČEK, Marek, ed. *Zvykáme si jeden na druhého, aneb, Nová náhradní rodina v procesu adaptace*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče, 2012. ISBN 978-80-87455-12-8.
- KALOVÁ, Jitka a Milada ZÁVODSKÁ. *Druhá směna: jak využívat dějiny Romů ve výuce na 2. stupni ZŠ : jak využívat literaturu Romů ve výuce na 2. stupni ZŠ*. Praha: Romea, 2012. ISBN 978-80-904106-1-9.
- ŘÍČAN, Pavel a Pavlína JANOŠOVÁ. *Jak na šikanu*. Praha: Grada, 2010. Pro rodiče. ISBN 978-80-247-2991-6.
- SÁENZ, Benjamin Alire. *Aristoteles a Dante odhalují záhady vesmíru*. Přeložil Světlana ONDROUŠKOVÁ. V Praze: Cooboo, 2015. ISBN 978-80-7544-005-1.
- SAINSBURY, Clare. *Martan na hřišti: jak porozumět žákům s Aspergerovým syndromem*. Přeložil Petra DIESTLEROVÁ. Praha: Pasparta, [2016]. ISBN 978-80-905993-8-3.
- SATTOUF, Riad. *Jednou budeš Arab: dětství na Blízkém východě*. Přeložil Jan MACHONIN. Praha: Baobab, 2017-. ISBN 978-80-7515-054-7.
- SEDGWICK, Marcus. *Já nejsem neviditelná*. V Praze: Cooboo, 2015. ISBN 978-80-7447-803-1.
- SETINSKÝ, Stanislav. *To už je všechno smazaný*. Praha: Ašta šmé, 2017. Nejisté domovy. ISBN 978-80-906587-3-8.
- SCHINDLER, Regine.: *Petro, co je to trip?* Praha: Pragma, 2007. ISBN 978-80-7205-400-8.
- SCHOOLER, Jayne E. a Jiří KOVAŘÍK. *Adopce: vztah založený na slibu : užitečné rady a postřehy pro adoptivní rodiče a pěstouny*. Praha: Návrat domů, 2002. ISBN 80-7255-066-7.
- SKOČÍLKOVÁ, Mirka. *Violka: román o hledání domova*. Praha: Ikar, 2019. ISBN 978-80-249-3820-2.
- SMETÁČKOVÁ, Irena a Richard BRAUN. *Homofobie v žákovských kolektivech: homofobní obtěžování a šikana na základních a středních školách - jak se projevuje a jak se proti ní bránit : doplňkový výukový materiál pro ZŠ a SŠ včetně didaktické aplikace tématu*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2009. ISBN 978-80-7440-016-2.
- SOUKUPOVÁ, Hana. *Prožívat několik životů: deset let v osudech pěstounských rodin*. Drahotěšice: Společnost Otevřená rodina, 2008. ISBN 978-80-254-2191-8.
- SOUKUPOVÁ, Petra. *Bertík a čmuchaadlo*. Ilustroval Petr KORUNKA. Brno: Host, 2014. ISBN 978-80-7491-248-1.

- STAHL, S. A., Yaden, D. B.: *The Development of Literacy in Preschool and Primary Grades: Work by the Center for the Improvement of Early Reading Achievement*. in [The Elementary School Journal](#) 105(2):141-165 · November 2004.
- STEHLÍKOVÁ, Monika. *Nadané dítě: jak mu pomoci ke štěstí a úspěchu*. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-271-0512-0.
- STEHLÍKOVÁ, Monika. *Život s vysokou inteligencí: průvodce pro nadané dospělé a nadané děti*. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-271-0101-6.
- STOJKA, Ceija. *Žijeme ve skrytu: vyprávění rakouské Romky*. Praha: Argo, 2008. ISBN 978-80-257-0104-1.
- STORK, Francisco X. *Marcelo ve skutečném světě*. Praha: CooBoo, 2012. ISBN 978-80-7447-137-7.
- STRAND, S.: *Surveying the views of pupils attending supplementary schools in England*. in [Educational Research](#) 49(1) · March 2007.
- STRÁNSKÝ, Jiří. *Perlorodky: román pro kluky (a trochu i pro holky)*. 2. vyd. Ilustroval Matěj FORMAN. Praha: Meander, 2014. Modrý slon (Meander). ISBN 978-80-87596-37-1.
- STUART, Keith. *Kluk z kostek*. Přeložil Johana TKÁČOVÁ. V Praze: Plus, 2017. ISBN 978-80-259-0612-5.
- SVINGEN, Arne. *Balada o zlomeném nosu*. Praha: Albatros, 2014. ISBN 978-80-00-03429-4.
- ŠEĐOVÁ, Klára, Roman ŠVAŘÍČEK a Zuzana ŠALAMOUNOVÁ. *Komunikace ve školní třídě*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0085-7.
- ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-690-2.
- ŠINDELÁŘOVÁ, Jaromíra a Svatava BOYON ŠKODOVÁ. *Metodika práce s žáky-cizinci v základní škole*. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně, 2012. ISBN 978-80-7414-559-9.
- ŠIŠKOVÁ, Tatjana, ed. *Menšiny a migranti v České republice: [my a oni v multikulturní společnosti 21. století]*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-648-9.
- ŠOTOLOVÁ, Eva. *Vzdělávání Romů*. Vyd. 4., V nakl. Karolinum 2., rozš. a upr. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1909-5.
- ŠTARKOVÁ, Petra. *Jak to chodí v lidské hlavě: psychologie pro děti*. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1007-8.
- ŠVAMBERK ŠAUEROVÁ, Markéta. *Jak přežít svou vlastní pubertu: i s učiteli a rodiči*. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5395-9.
- TAIKON, Katarina. *Katici, ty to zvládneš!*. Přeložil Vendula BOHUSLAVOVÁ, ilustroval Monika BÍLÁ. Praha: I. Železný, 1999. ISBN 80-237-3608-6.
- TAYLOR, John F. *Jak přežít s hyperaktivitou a poruchami pozornosti: rádce pro děti s ADHD a ADD*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0068-0.
- THORBRIETZ, Petra. *Soustřed' se!: jak podpořit koncentraci dětí*. Přeložil Michaela ŠKULTÉTY. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1032-0
- TOWNSEND, Sue. *Tajný deník Adriana Molea*. Čtvrté, revidované vydání. Přeložil Helena HARTLOVÁ. Praha: Mladá fronta, 2017. ISBN 978-80-204-4342-7.
- UEHLINGER, Claude a Marlyse TSCHUI. *Když někdo blízký pije: rady pro rodiny osob závislých na alkoholu*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-610-0.
- UHLÍŘOVÁ, Veronika, V. *Dítě ve výchově příbuzných*. Praha: Rozum a cit, 2010.

- ULIČIANSKY, Ján. *Analfabeta Negramotná*. Ilustroval Vladimír KRÁL. Praha: Práh, 2013. ISBN 978-80-7252-432-7.
- VALIŠOVÁ, Alena. *Autorita ve výchově: vzestup, pád, nebo pomalý návrat*. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-857-3.
- VALIŠOVÁ, Alena. *Jak získat, udržet a neztrácet autoritu*. Praha: Grada, 2008. Psychologie pro každého. ISBN 978-80-247-2282-5
- VALIŠOVÁ, Alena. *Komunikace a vzájemné porozumění: hry pro dospívající*. Praha: Grada, 2005. Výchova a vzdělávání. ISBN 80-247-0842-6
- VERDICK, Elizabeth a Marjorie LISOVSKIS. *Jak přežít, když mě všechno štve: rádce pro děti, které jsou vznětlivé a neumějí udržet emoce na uzdě*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0595-1.
- VIGAN, Delphine de. *Pouta*. Přeložil Alexandra PFLIMPFLOVÁ. Praha: Odeon, 2018. Světová knihovna (Odeon). ISBN 978-80-207-1847-1.
- VOPEL, Klaus W. *Skupinové hry pro život*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-286-7.
- VARÁČKOVÁ, Miroslava. *Drž mě, když padám*. Přeložil Jan HANZLÍK. Praha: Slovart, spol. s r.o., 2018. Booklab. ISBN 978-80-7529-553-8.
- VYSKOČILOVÁ, Vratislava. *Pohádka a multikulturní výchova*. v: [Tvořivá dramatika](#) Roč. 16, č. 3 (2005), s. 17-24
- WALGERMO, Alf Kjetil. *Tlukot mého srdce*. V Praze: CooBoo, 2015. ISBN 978-80-7447-826-0.
- WALLIAMS, David. *Dědečkův velký útěk*. Ilustroval Tony ROSS, přeložil Veronika VOLHEJNOVÁ. Praha: Argo, 2016. Ahoj! ISBN 978-80-257-1818-6.
- WALLIAMS, David. *Kluk v sukních*. Ilustroval Quentin BLAKE. Praha: Argo, 2013. Ahoj! ISBN 978-80-257-0839-2.
- WALLIAMS, David. *Krysburger*. Ilustroval Tony ROSS. Praha: Argo, 2014. Ahoj! ISBN 978-80-257-1108-8.
- WALLS, Jeannette. *Skleněný zámek*. Přeložil Jiří KOLEČKO. Praha: Mladá fronta, 2015. ISBN 978-80-204-3086-1.
- WATTIN, Danny. *Kluk na větvi*. Přeložil Helena MATOCHOVÁ. V Praze: Albatros, 2016. ISBN 978-80-00-04206-0.
- WEBEROVÁ, Šárka. *Dva domovy: laskavý průvodce pro děti po rozchodu rodičů*. Ilustroval Bára BUCHALOVÁ. V Praze: True Self, 2016. ISBN 978-80-270-0556-7.
- WILLIAMS, Robert. *Luke a Jon*. V Praze: Albatros, 2012. ISBN 978-80-00-02940-5.
- WILLIAMS, Donna. *Nikdo nikde: nevšední životopis dívky s autismem*. Přeložil Eva MASNEROVÁ. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-600-1.
- WILLIAMS, L. M.: *Book Selections of Economically Disadvantaged Black Elementary Students*. In The Journal of Educational Research 102(1): 51-64. September 2008.
- WILSON, Jacqueline. *Dítě do kufru*. Ilustroval Nick SHARRATT, přeložil Daniela FELTOVÁ. Praha: BB art, 2004. ISBN 80-7341-190-3.
- WILSON, Jacqueline. *Ilustrovaná máma*. Přeložil Daniela FELTOVÁ. 2. vyd. v českém jazyce. Praha: BB/art, 2011. ISBN 978-80-7381-964-4.
- WILSON, Jacqueline. *Vzdušné zámky*. Druhé vydání v českém jazyce. Ilustroval Nick SHARRATT, přeložil Daniela FELTOVÁ. Praha: BB/art, 2017. ISBN 978-80-7507-739-4.

- YARNEY, Susan. *Povím vám o ADHD: průvodce pro rodinu a přátele*. Brno: Edika, 2014. Tipy pro odborníky. ISBN 978-80-266-0565-2.
- ZEZULOVÁ, Dagmar. *Domov je místo, odkud tě nevyhodí --ani když vyrosteš. 2., dopl. vyd.* Praha: Smart Press, 2012. ISBN 978-80-87049-50-1.
- ZEZULOVÁ, Dagmar. *Pěstounská péče a adopce*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0065-9.
- ŽENATOVÁ, Zdenka. *Vztahy a nástrahy ve školní třídě*. Praha: Raabe, [2018]. Dobrá škola. ISBN 978-80-7496-391-9.
- ŽILINČÍKOVÁ, Danka. *Až se narodíš, budeš doma*. Praha: Občanské sdružení Rozum a Cit & V zájmu dítěte, o. s., 2009.

